

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

Možnosti rozvoje vybrané venkovské obce

David Černý

© 2021 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

David Černý

Hospodářská politika a správa
Podnikání a administrativa

Název práce

Možnosti rozvoje vybrané venkovské obce

Název anglicky

Possibilities for the development of a selected rural municipality

Cíle práce

Cílem práce je zhodnocení přístupu občanů k rozvoji obce a její části a následně nalezení různých možností a strategií samotného rozvoje.

V teoretické části bude splněn první dílčí cíl, a to konkrétně definice pojmů rozvoje venkova, které se vztahují k tématu venkov a obec. Zdroje dat budou čerpany z odborné literatury související s tímto tématem.

Úvod praktické části bude splněním druhého dílčího cíle, čímž je sociodemografická analýza vybrané obce Žebrák a její místní části Sedlec. Třetí dílčí cíl naplní příprava a realizace vlastního výzkumného šetření formou dotazníku, kde se budou zjišťovat názory občanů v této lokalitě na možnosti budoucího rozvoje. Závěr práce bude celkové zhodnocení výsledků dotazníku a bude navrženo řešení, jak by se v této lokalitě daly nedostatky a problémy vyřešit.

Metodika

Analýza rozvojových možností vybrané venkovské obce na základě studia dostupných materiálů, dat a vlastního šetření.

V teoretické části práce budou definovány základní pojmy související s řešenou problematikou jako například venkovská obec, rozvoj venkova atd.

Praktická část bude složena z části popisné zaměřené na vybranou obec, její historii, charakter, strukturu a část vlastního výzkumu, kterým bude konkrétně dotazníkové šetření. V závěru práce budou navrženy a diskutovány možnosti rozvoje vybrané venkovské obce.

Doporučený rozsah práce

40-60 stran

Klíčová slova

Venkovská obec, rozvoj venkova, možnosti rozvoje, Žebrák, Sedlec

Doporučené zdroje informací

- MAJEROVÁ, V. – HEROVÁ, I. *Český venkov 2008 : proměny venkova*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2009.
- PĚLUCHA, M. *Venkov na prahu 21. století : venkov a jeho rozvoj na přelomu milénia, územní dopady znalostní ekonomiky na venkov, souvislosti vztahů měst a venkova v globalizované ekonomice*. Praha: Alfa Nakladatelství, 2012. ISBN 978-80-87197-49-3.
- PERLÍN, R. – HUPKOVÁ, M. – UNIVERZITA KARLOVA. PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA. *Venkovy a venkované : doprovodná publikace k výstavě*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2011. ISBN 978-80-87147-31-3.
- SLEPIČKA, A. – VOSTRADOVSKÁ, J. – LORENZ, S. *Přeměny venkova : venkov našeho věku*. Praha: Svoboda, 1989. ISBN 80-205-0019-7.
- SPĚŠNÁ, D. – POSPĚCH, P. *Agrární zaměstnanost v kontextu rozvoje venkova : tematický úkol č. 4215*. Praha: Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky, 2007.

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Pavlína Zrůbková

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 12. 11. 2020

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 16. 11. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 07. 03. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Možnosti rozvoje vybrané venkovské obce" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne datum odevzdání _____

Poděkování

Touto cestou bych velmi rád poděkoval paní inženýrce Pavlíně Zrůbkové, která velmi odborně vedla mou práci, měla s ní velkou trpělivost a při každé možnosti mi byla nápomocna. Co nadevše v této době oceňuji, že reagovala velmi rychle na mé dotazy ohledně BP přes email a díky tomu se mi nestalo, že by se při zpracování objevovali prostoje. Dále bych chtěl poděkovat městskému úřadu v Žebráku v čele s panem starostou Mgr. Danielem Havlíkem, který mi poskytl všechny potřebné materiály pro práci. V neposlední řadě bych chtěl také poděkovat občanům Sedlce, kteří se zapojili do výzkumného šetření, díky kterému byla vypracována praktická část práce.

Možnosti rozvoje vybrané venkovské obce

Abstrakt

Tato bakalářské práce na téma „Možnosti rozvoje vybrané venkovské obce“ se v teoretické části zabývá popisem a definicí základních pojmů souvisejících s tématy jako obec a venkov. Dále jsou v teoretické části také sepsaná témata spojená s vnitřní strukturou obce, životem na venkově a nástroji na rozvoj obce.

V praktické části nejprve nadchází popis vybrané obce a její lokality, kde se objevuje i popis její historie a současná situace. Jedná se o obec Sedlec, jenž je místní částí města Žebrák. Následuje zpracování a roznesení dotazníkového šetření, kde jsou obyvatelům Sedlce položeny otázky ohledně života v této obci, také zda mají problém s nějakými nedostatky v obci či zda by chtěli do budoucna mít tuto obec za samostatnou. Výsledky dotazníku jsou postupně rozděleny do jednotlivých bloků, kde na sebe jednotlivé otázky navazují a zároveň jsou z nich vytvořeny návrhy na možné řešení problémů, které se díky šetření od obyvatel zjistili.

Klíčová slova: Venkov, obec, venkovská obec, rozvoj, možnosti rozvoje, návrhy rozvoje

Possibilities for the development of a selected rural municipality

Abstract

This bachelor thesis on "Possibilities for the development of a selected rural municipality" deals in the theoretical part with the description and definition of basic concepts related to topics such as the municipality and the countryside. Also in the theoretical section are written topics related to the inner structure of the village, rural life and tools for the development of the village.

In the practical part, first comes the description of the selected village and its location, which also includes a description of its history and current situation. It is the village of Sedlec, which is the local part of the town of Žebrák. This is followed by the processing and distribution of the questionnaire survey, where the residents of Sedlec are asked questions about life in this village, also if they have a problem with any shortcomings in the village or if they would like to have this municipality as an independent one in the future. The results of the questionnaire are gradually divided into individual blocks, where the questions are linked together and at the same time proposals are made for possible solutions to the problems identified by the survey from the population.

Keywords: Rural, municipality, rural municipality, development, development opportunities, development proposals

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
3 Teoretická část.....	14
3.1 Venkov	14
3.1.1 Definice venkova	14
3.1.2 Charakterizace venkovských sídel.....	15
3.1.3 Typologie venkova	15
3.1.4 Venkovský region	17
3.2 Obec	19
3.2.1 Město	19
3.2.2 Statutární město	20
3.2.3 Městská část.....	20
3.2.4 Městys.....	21
3.2.5 Obec (Vesnice)	21
3.2.6 Místní část.....	23
3.3 Orgány obce	23
3.3.1 Obecní úřad.....	23
3.3.2 Zastupitelstvo obce	23
3.3.3 Rada obce.....	24
3.3.4 Starosta.....	25
3.4 Život na venkově.....	26
3.5 Nástroje rozvoje venkova.....	27
4 Praktická část	29
4.1 Žebrák	29
4.1.1 Historie Žebráku	30
4.1.2 Současnost v Žebráku	30
4.2 Sedlec	31
4.2.1 Historie Sedlce.....	32
4.3 Výzkumné šetření.....	33
4.3.1 Metodika výzkumného šetření.....	33
4.3.2 Struktura souboru respondentů	34
4.3.3 Výsledky dotazníkového šetření.....	36
5 Výsledky a diskuse	48

5.1	Životní prostředí v Sedlci.....	48
5.2	Problémy v Sedlci	49
5.3	Kulturní akce v Sedlci	51
5.4	Sedlec jako samostatná obec	52
5.5	Život v Sedlci	53
6	Závěr.....	54
7	Seznam použitých zdrojů	55
7.1	Knižní zdroje.....	55
7.2	Internetové zdroje.....	56
7.2.1	Zákony a vyhlášky	58
8	Přílohy	60
8.1	Obrázky a dotazník	60

Seznam obrázků

Obrázek č. 1 – Typologie venkova v ČR.....	17
Obrázek č. 2 - Žebrák	31
Obrázek č. 3 - Sedlecká kaplička.....	33
Obrázek č. 4 - Historická katastrální mapa Sedlce	60
Obrázek č. 5 - Shromáždění mopedistů.....	61
Obrázek č. 6 - Nová umělá tráva.....	61

Seznam tabulek a grafů

Tabulka č. 1 - Pohlaví	34
Graf č. 1 - Věk obyvatel Sedlce	35
Graf č. 2 – Délka života v Sedlci	36
Graf č. 3 – Spokojenost s životním prostředím	37
Graf č. 4 – Dálnice v blízkosti Sedlce	38
Graf č. 5 – Problémy v Sedlci.....	39
Graf č. 6 – Vybudování kanalizace v Sedlci.....	41
Graf č. 7 – Spokojenost s počtem kulturních akcí v Sedlci	42
Graf č. 8 – Zájem o budoucí kulturní akce v Sedlci	43
Graf č. 9 - Sedlec jako samostatná obec	44
Graf č. 10 – Zájem o místo ve vedení/výboru	45
Graf č. 11 - Spokojenost se sousedskými vztahy v Sedlci.....	46
Graf č. 12 – Spokojenost s životem v Sedlci	47

1 Úvod

Rozvoj venkovských obcí je už dlouhá léta téma, které řeší mnoho krajů a okresů. Jsou obce, které díky své snaze o zlepšení životních podmínek vzkvétají, ovšem jsou i obce, které zahálejí a na svém rozvoji nedávají dostatečnou váhu. Právě snaha o rozvoj obce přitahuje v dnešní době více a více lidí, kteří se z důvodu rodin a stavby rodinných domů stěhují spíše z města na venkov. Tito lidé mají však velký výběr, do které venkovské obce se přistěhují a mnohdy rozhoduje právě její vybavenost, dostupnost a také kulturní život v obci.

Pro tuto bakalářskou práci jsem si zvolil téma možnosti rozvoje vybrané venkovské obce. Toto téma jsem si vybral, protože bych chtěl touto prací a výzkumem s tím spojeným pomoci obci Sedlec zjistit, jak jsou její obyvatelé spokojeni s životem v ní a zda je potřeba něco vylepšit, změnit či nově zavést nebo vystavět. Cílem práce bude tedy navrhnout možné řešení problémů, které se získají z výsledků pomocí dotazníkového šetření.

Obec pro zpracování této práce jsem si zvolil již výše zmíněnou venkovskou obec Sedlec, která je místní částí města Žebrák. Sedlec leží ve středočeském kraji, cca 1 km od nájezdu na dálnici D5 směrem na Prahu a od Žebráku je vzdálený cca 2 km.

Věřím, že tato práce bude mít na obec Sedlec pozitivní vliv a že se díky ní zjistí, kde jsou největší problémy v obci a budou se díky tomu moci snáz tyto problémy řešit.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem této bakalářské práce bude zhodnotit přístup obyvatel k rozvoji obce na základě analýzy vývoje, situaci v obci a názorů občanů a také navrhnout různé možnosti a strategie samotného rozvoje vybrané lokality. Pro tuto práci jsem si vybral venkovské sídlo jménem Sedlec, které je místní částí města Žebrák. Mimo hlavní cíl jsou definované i dílčí cíle a díky jejich splnění dojde následně i ke splnění hlavního cíle.

V teoretické části bude splněn první dílčí cíl, a to konkrétně definice pojmů rozvoje venkova, které se vztahují k tématu venkov a obec. Popsán bude i život na venkově a také nástroje rozvoje venkova. Zdroje dat budou čerpány z odborné literatury související s tímto tématem.

Úvod praktické části bude zasvěcen splněním druhého dílčího cíle, čímž je sociodemografická analýza obce Žebrák a její místní části Sedlec. Následovat bude další dílčí cíl, konkrétně vlastní výzkumné šetření formou dotazníku, kde se budou zjišťovat názory občanů v této lokalitě na možnosti budoucího rozvoje. Koncem práce bude kapitola výsledky a diskuse, kde bude celkové zhodnocení výsledků dotazníku a důsledkem toho se pokusím navrhnout řešení, jak by se v této lokalitě dali nedostatky a problémy vyřešit. Hlavní cíl práce bude tímto posledním dílčím cílem naplněn.

2.2 Metodika

Z metodologického hlediska bude práce rozdělena na teoretickou a praktickou část, kdy se bude teoretická část zabývat určením a vysvětlením základních pojmů souvisejících s tématem venkov, jako je definice venkovského prostoru, jeho charakteristika a typologie, kde jak v definici, tak i v typologii máme uvedené možné typy venkova podle různých šetření a autorů. Následně si rozebereme venkovské regiony, které jsou popsány a rozděleny podle požadavků eurostatu a také vymezeny v procentuálních hodnotách jak obecně, tak i na míru v ČR. Dále je detailně popsána charakteristika obce jako obecného pojmu, na což navazuje rozdělení obce do jednotlivých celků na město, městys, statutární město, obec neboli vesnice a městskou a místní část. U každého celku je napsána základní charakteristika. Na toto téma navazuje další odvětví z hlediska fungování obce, a to konkrétně orgány obce, které jsou rozděleny na zastupitelstvo obce, radu obce, starostu a obecní úřad. Orgány obce jsou opět popsány a jejich funkce jsou podrobně rozepsané.

Také je v teoretické části definován život na venkově a dále vymezeny možnosti a nástroje možného rozvoje obce pomocí odborné literatury.

Úlohou praktické části bude dotazníkové šetření, které se bude týkat obce Žebrák a její části Sedlec. Pro výzkum bude použit kvantitativní přístup pomocí dotazníku. Dotazník bude roznesen po obci Sedlec a po sebrání dostatečného počtu vyplněných dotazníků budou výsledky zpracovány a následně vytvořeny grafy. Grafy se využijí k lepší přehlednosti interpretací výsledků a následně pomohou k vypracování návrhů na řešení problémů v obci.

3 Teoretická část

3.1 Venkov

Pro tuto práci je nejprve potřeba vymezit si základní pojmy, které úzce souvisí s pojmem venkov. Teoretická část bude tudíž obsahovat nejdříve definice těchto základních pojmů, jako je obec a její další rozdělení na město, městys, městskou část, místní část a vesnici. Vymezením těchto pojmů si jasně určíme, o čem se v této práci bude psát, jelikož na pojem venkov často bývá nahlíženo z více úhlů pohledu, a ne vždy se jedná o ten správný. K těmto pojmům připojíme orgány obce, které si také řádně vymezíme.

3.1.1 Definice venkova

Na téma venkov už se od jakživa vedou diskuse, které mnohdy neskončí jednoznačným výsledkem. Podle Kocmánkové byly až do 70. let 20. století venkov a město často definovány jako protiklady.¹ Od 70. let 20. století začíná být venkov akceptován jako téměř rovnoprávný partner vedle města, kdy je na venkov pohlíženo spíše jako na prostor zdravějšího životního prostředí, kde je zřetelná snaha o zachování přírody jako součástí živobytí na venkově a provozování rekreační činnosti s ohledem na dodržení místních tradic a nestresujícího životního tempa.

Venkov je možno definovat jako řídko obydlený prostor mimo město, kde se velkým dílem projevuje zemědělská činnost. Lidé na venkově většinou žijí poklidný život, dodržují každoroční tradice a slavnosti jako jsou máje, dožínky, vinobraní atd. Lidé na venkově se neženou za uspěchaným městským životem. Venkov a jeho krajiny bývají plné lesů a polí, která se využívají za zemědělským účelem. Atmosféra venkova je jedinečná svým klidným prostředím díky menší hustotě zalidnění a blízkosti přírody.

Dále podle Kučery a Kuldové lze venkov definovat podle toho, jak je lidmi vnímán, na pět typů venkova. Prvním typem je venkov jako neměstský prostor – jak už z názvu vyplývá, lidé venkov vnímají jako prostor mimo město a svým počtem obyvatel a plošnou velikostí se od města výrazně odlišuje. Druhým typem je venkov jako krajina – lidé venkov vnímají jako volné prostranství a jeví se jim to jako klidnější a otevřenější prostor oproti stísněným prostorům uspěchaných měst. Třetím typem je venkov jako prostor pro

¹ KOCMÁNKOVÁ L.: Úloha poradenství v rozvoji venkovského prostoru, in: Majerová V.: Český venkov 2007 – Studie Jihočeského a Ústeckého kraje, PEF ČZU Praha 2008, ISBN 978-80-213-1768-0 str. 112-123

zemědělství – lidé často vnímají venkov jako prostor pro zemědělské činnosti, avšak zemědělství není nejdůležitější ekonomickou činností venkov, má pouze krajinnou funkci, a proto bývá venkov často chápán pouze jako zemědělská oblast. Čtvrtým typem je venkov jako životní styl – jak už z názvu vyplývá, životní styl na venkově se skoro všim odlišuje od životního stylu ve městě. Na venkově se lidé povětšinou dobře znají a tím se utvářejí uzavřenější komunity. V současnosti se na venkově stále více vytrácí vědomí života na venkově. Poslední pátým typem je venkov jako prostor rekreace a odpočinku – stále přibývá více a více lidí, kteří utíkají z měst na venkov za odpočinkem a přírodou. S tím jde ruku v ruce rozvoj turistiky a chataření neboli „druhé bydlení“.²

3.1.2 Charakterizace venkovských sídel

Venkovská sídla charakterizují především menší obydlené oblasti, které nejvíce nazýváme obecným názvem vesnice, s menším počtem obyvatel. V minulosti byly venkovská sídla považována za všechny sídla v okolí měst, které byly ohraničené městskými branami. To už ovšem dávno neplatí, dnes se mimo jiné venkovská sídla hlavně vyznačují zemědělskou a hospodářskou činností. Tyto činnosti se postupem času rozšířily také o další činnosti, jako jsou například průmyslové, obslužné a obytné funkce.

Venkovské sídlo můžeme definovat jako kompaktní sídlo, které jejím charakterem zástavby, velikostí staveb, strukturou ploch, jejich funkčním využitím a skladbou obyvatelstva ca také jeho počtem nemá znaky města.³

3.1.3 Typologie venkova

Typologií venkova se zabýval mimo jiné také Radim Perlín, který spolu s kolegy (Silvie Kučerová, Zdeněk Kučera a Miroslav Marada) statisticky zkoumal závislosti mezi různými ukazateli z hlediska českého venkova. První ukazatelé jsou „Velikost“ a „Stabilita“, kde působí pozitivní statistická závislost. Druhými ukazateli jsou „Růst“ a „Lidský potenciál“, kde naopak působí negativní statistická závislost. Tyto ukazatelé ve společném sloučení v jeden celek nám dávají 8 typů venkova.

Prvním typem je rozvojový venkov, který má velmi silný populační a hospodářský růst a nejvíce se nachází ve středočeském kraji. Druhým typem je nerozvojový sousedský

² MAJEROVÁ V.: Český venkov 2008 – Proměny venkova, PEF ČZU Praha 2008, ISBN 978-80-213-1911-0 str. 16

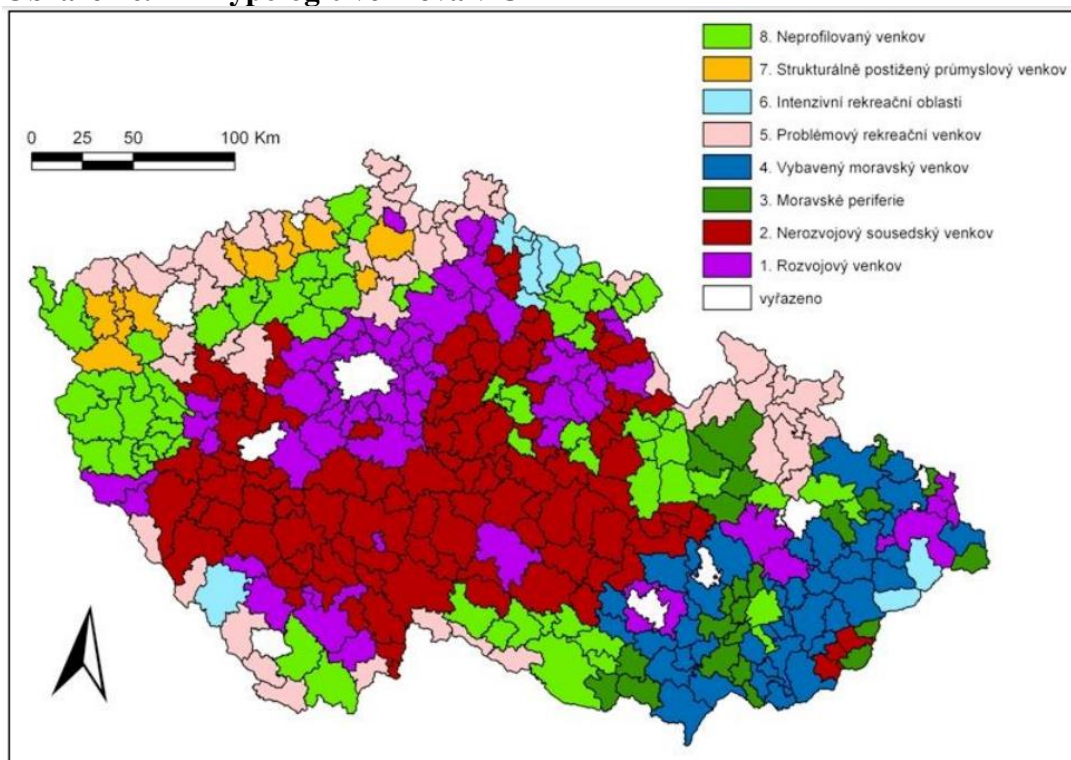
³ SLEPIČKA A.: Venkov a/nebo město, Lidé/sídla/krajina, nakladatelství Svoboda Praha 1981, str. 26.

venkov, kde vládne špatná občanská vybavenost, ekonomická slabost a nejrychlejší populační stárnutí. Tento typ venkova se nejvíce nachází v jižních Čechách a na vysočině. Třetím typem venkova je moravská periferie, která se nachází pouze na území historických zemí Moravy a Slezska. Je zde dobrá občanská vybavenost, ale horší charakteristiky lidských zdrojů a také slabší rekreační potenciál. Čtvrtým typem je vybavený moravský venkov, který je opět pouze v moravsko-slezské oblasti, kde je velká technická vybavenost obcí a také velká vybavenost veřejnými službami. Mají nejvyšší počet rodáků, ale naopak nejnižší turistický a rekreační potenciál. Pátým typem je problémový rekreační venkov, který se nejvíce nachází v pohraničí a je velmi turisticky atraktivní s vysokým počtem chalup. Problémový je proto, že je v této oblasti nízký index vzdělanosti a nejvyšší míra nezaměstnanosti. Šestým typem jsou intenzivní rekreační oblasti, které jsou nejméně četné, zato v nich prosperuje turistický ruch a s ním spojené aktivity. Sedmým typem je strukturálně postižený průmyslový venkov, který se nachází v severních Čechách. V letech 1998–2005 byly poskytnuty největší objemy dotací na rozvoj této oblasti, obce jsou zde dobře vybavené technikou a veřejnými spoji, avšak i navzdory tomu se zde rozvojový potenciál stále jeví jako nejnižší jak v ekologické, ekonomické, tak i sociální sféře. Posledním osmým typem je neprofilovaný venkov, který vyplňuje ostatní zbylá území a kde je nejasný a do budoucna nejistý charakter.

Kdyby se měli tyto typologie o českém venkově shrnout, lze říct, že se venkov liší jak svým historickým vývojem, tak také i svým rozvojovým potenciálem. Dále lze odlišit tři základní generalizované typy venkova: metropolitní venkov, venkov v Čechách a moravský venkov. Nakonec můžeme také říct, že přes svou velkou rozdílnost mají české venkovy shodné znaky, které je výrazně odlišují od měst. Jako například jiný životní styl a standard, blízkost přírody, bližší sociální a sousedské vztahy a vyšší kvalita životního prostředí.⁴

⁴ PERLÍN R., HUPKOVÁ M.: Venkovy a venkované: doprovodná publikace k výstavě, Praha, 2011, ISBN 987-87147-31-3 str. 4

Obrázek č. 1 – Typologie venkova v ČR

Zdroj: Radim Perlín, nástroje rozvoje venkovských obcí, shrnutí

Dostupné

z:

<https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/34731/140002839.pdf?sequence=2&isAllowed=y>

3.1.4 Venkovský region

Pro vymezení venkovských regionů je na začátek potřeba si přiblížit základní systém regionálního členění našeho území. V souladu s požadavky evropských institucí se v České republice pro statistické účely používá systém, jehož název je „La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques“, český překlad zní „Nomenklatura územních statistických jednotek“ který se používá ve zkrácené verzi NUTS. V České republice pro něj máme specifické označení CZ-NUTS, pro potřeby Eurostatu a českého statistického úřadu (ČSÚ). Také byl v roce 2008 zaveden pojem LAU (Local Administrative Units), který u nás slouží pro rozpoznání okresů a obcí.

V České republice je dohromady pět územních jednotek, které jsou pojmenovány jako:

- NUTS 1 – sem patří pouze jedna jednotka, a to samotná Česká republika. Do této kategorie patří hlavně země nebo makroregiony. V každé kategorii NUTS má taky svá země kódové označení. V našem případě se jedná o CZ0.

- NUTS 2 – v této kategorii se u nás nachází 8 jednotek neboli takzvaných regionů soudržnosti. Tyto regiony se pohybují ve velikosti od jednoho milionu až do dvou milionů obyvatel. Patří do nich Praha, střední Čechy, jihovýchod, jihozápad, severovýchod, severozápad, Moravskoslezsko a střední Morava. Kódové označení pro naše regiony je CZ01 – CZ08.
- NUTS 3 – touto kategorií se v České republice označují kraje, kterých je celkově 13. kódové označení pro naše kraje souvisí s kódy regionů, tudíž například severozápad má kód CZ04 a do něj patří dva kraje, a to Karlovarský kraj CZ041 a Ústecký kraj CZ042.
- LAU 1 – dříve NUTS 4 byl v roce 2008 změněn na LAU 1. Patří do něj v současnosti 76 okresů.
- LAU 2 – dříve NUTS 5. Jedná se o nejmenší územní jednotky neboli obce České republiky.⁵

Pojem venkovský region je často využíván pro statistické účely a vymezení regionů, které z nějakého důvodu potřebují určité formy podpory. Nejpoužívanější metodou je v EU určení regionů podle OECD, tzn. podle podílu lidí žijících ve venkovských obcích. Venkovské obce jsou pro tyto účely označeny jak obce s hustotou zalidnění menší než 150 obyvatel na 1 km².

Podle této definice se regiony rozdělují na tři typy.

Prvním typem je venkovský region, ve kterém žije více než padesát procent obyvatel ve venkovských obcích. Druhým typem je přechodný region, ve kterém žije 15–50 procent obyvatel ve venkovských obcích. Nakonec třetím typem je městský region, ve kterém žije méně než patnáct procent obyvatel ve venkovských obcích.

Toto obecné vymezení je u nás v České republice ještě upravené z důvodu širokých pásem přechodu mezi regiony výrazně venkovskými a výrazně městskými. Proto se u nás prostřední kategorie (15-50 %) rozděluje na další tři typy: převážně venkovské (37,5 – 50 %), smíšené (25-37,5 %) a převážně městské regiony (15-25 %).⁶

⁵ PĚLUCHA M.: Venkov na prahu 21. století, Praha, 2012, str. 49

⁶ MAJEROVÁ V.: Český venkov 2008 – Proměny venkova, PEF ČZU Praha 2008, ISBN 978-80-213-1911-0 str. 24

3.2 Obec

Obecná charakteristika obce zní tak, že je veřejnoprávní územní korporací, kterou vyznačuje její vlastní území. Definice obce dle legislativy: „Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.“⁷ Avšak ze sociologického hlediska je obec určitým územním společenstvím, ve kterém se spojují činnosti převážně denního, kulturního a hospodářského života. Malý sociologický slovník hovoří i o tom, že se v minulosti za obce považovali i vesnice, městyse, města a velkoměsta. A to z toho důsledku, že se pojem obec užíval pro označení území s právně vymezenými hranicemi, kde sídlilo obyvatelstvo, které se zabývalo hospodářskými činnostmi navzájem závislými.⁸

Jako obec se dají obecně označit všechna města i vesnice, aniž by rozhodovala velikost nebo jiné kritérium. Zákon o obcích ještě dodává, že každá část území České republiky je součástí území některé obce, pokud to tedy nestanoví zvláštní zákon jinak.⁹

3.2.1 Město

Město se dá charakterizovat oproti výše uvedené vesnici jako na první pohled frekventovanější a dynamičtější obec, která má uzavřené jádro města a celkově vysokou hustotu osídlení. Ve městech se nacházejí spíše průmyslové, obchodní, obytné a zábavné zóny, které na vesnicích z větší části nejsou. Ve městech se často setkáváme se vzdělávací, správní, obchodní a kulturní činností pro širší okolí.

Pojem město svou definicí vysvětluje a udává zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, který byl až do současné doby několikrát novelizován. Znění zákona je následovné: „Obec, která má alespoň 3000 obyvatel, je městem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády.“¹⁰

Ovšem setkat se v ČR dá i s městy s počtem méně než 3000 obyvatel, protože podmínka se 3000 obyvateli je platná až od roku 2000. Tyto malá města často svůj titul dostávali díky významným historickým památkám, či z jiných historických důvodů. Některá malá města u nás pochází už ze středověku. Malá města podpořil zákon č. 234/2006 Sb. který udává: „Obec, která byla městem přede dnem 17. května 1954, je

⁷ § 1 zákona 128/2000 Sb., o obcích.

⁸ MUSIL J.: Malý sociologický slovník, Nakladatelství Svoboda Praha 1970, str. 252

⁹ § 18 zákona 128/2000 Sb., o obcích.

¹⁰ § 3 odst. 1 zákon 128/2000 Sb., o obcích

městem, pokud o to požádá předsedu Poslanecké sněmovny. Předseda Poslanecké sněmovny tak na žádost obce stanoví a zároveň určí den, kdy se obec stává městem.¹¹

3.2.2 Statutární město

Na statutární města je dnes většinou pohlíženo jako na města, která mají právo se vnitřně rozčleňovat na městské části a městské obvody. Z minulosti však můžeme vyčíst, že statutární města v počátcích své existence neměla s vnitřním členěním společného vůbec nic. Statutární město bylo dříve považováno za město, které mělo výsadní postavení mezi městy, a to se především týkalo nadstandartního výkonu místní správy. Se statutárním městem, které se mnohdy označuje také jako statut města, se můžeme také setkat v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích, který podle zákona č. 2/2003 Sb., o obcích uvádí takzvaný taxativní výčet statutárních měst, jejichž působení se řídí statutem města.¹²

Dle § 4 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích statutárním městem je: Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Jablonec nad Nisou, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek-Místek, Ostrava, Opava, Havířov, Most, Teplice, Karviná, Mladá Boleslav, Prostějov a Třinec.¹³

3.2.3 Městská část

S pojmem městská část je možné se u nás setkat ve statutárních městech, jak už bylo výše uvedeno, kde plní funkci samosprávné části toho daného města. Dále je možné se setkat také s pojmem městský obvod, který zastává stejnou funkci a má stejný význam jako pojem městská část. Každé statutární město má možnost si zvolit, jaký termín bude používat. Je třeba zdůraznit, že této možnosti však statutární město nemusí využít, případně může tuto možnost využít kdykoliv v budoucnu. V České republice lze narazit na obě varianty, jako například u Brna, které se člení na městské části anebo naopak u Ostravy, která se člení na městské obvody.¹⁴ Větší města mají tedy pro usnadnění správy možnost se rozčlenit do menších městských částí nebo městských obvodů, které podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích spravuje zastupitelstvo dané městské části. Dále na

¹¹ § 3 odst. 3 zákon 128/2000 Sb., o obcích

¹² MAJEROVÁ V.: Český venkov 2008 – Proměny venkova, PEF ČZU Praha 2008, ISBN 978-80-213-1911-0 str. 22

¹³ § 4 odst. 1 zákon 128/2000 Sb., o obcích

¹⁴ MATES P., WOKOUN R.: Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy, Praha, 2001, ISBN: 80-7175-100-6 str. 63

městskou část dohlíží další orgány samosprávy, do které patří rada městské části, starosta, úřad městské části a zvláštní orgány městské části. Rozčleňování větších měst na městské části nebo městské obvody se ve 20. století ukázalo jako účelné a dnešní doba to jen potvrzuje.¹⁵

3.2.4 Městys

Statut městys se u nás objevuje už z dřívějších dob, kdy byla městysem myšlena jedna příslušná osada ze spojení dvou nebo více osad dohromady. Následně městys představoval přechodnou kategorii mezi městem a vesnicí, které nemělo hradby a plnilo převážně zemědělské funkce, avšak mohlo provádět tržní činnost.¹⁶

V současnosti už to ale tak není. Městys je zařazen do kategorie obcí od roku 2007 a je tím označována ta obec, která stojí velikostně a významově mezi městem a vesnicí, což ve skutečnosti znamená, že konkrétní obec nesplňuje některou z podmínek pro udělení statutu města, ale chce být více než jen vesnicí.¹⁷ O statut městys může požádat každá obec, která splňuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, který říká: „Obec je městysem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády“.¹⁸ A obdobně jako u města, i u městyse platí dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, že: „Obec, která byla oprávněna užívat označení městys přede dnem 17. května 1954, je městysem, pokud o to požádá předsedu Poslanecké sněmovny. Předseda Poslanecké sněmovny tak na žádost obce stanoví a zároveň určí den, od kterého se obec stává městysem.“¹⁹

3.2.5 Obec (Vesnice)

Pojem vesnice bývá často nahrazován pojmem venkovská obec, avšak dala by se zde mezi těmito pojmy najít určitá rozdílnost. Pojem obec, jak byl určen v předešlé části, je více vnímán jako politický a správní, kdežto pojem vesnice je spojen spíše s významem socio-kulturním.²⁰

Velký sociologický slovník říká, že vesnice je „základní sídlištní jednotka ve venkovském prostoru, která je jako správní celek nazývána venkovskou obcí a vymezena

¹⁵ § 5 odst. 2 zákon 128/2000 Sb., o obcích

¹⁶ MAJEROVÁ V.: Český venkov 2008 – Proměny venkova, PEF ČZU Praha 2008, ISBN 978-80-213-1911-0 str. 22

¹⁷ MAJEROVÁ V.: Český venkov 2008 – Proměny venkova, PEF ČZU Praha 2008, ISBN 978-80-213-1911-0 str. 37

¹⁸ § 3 odst. 2 zákon 128/2000 Sb., o obcích

¹⁹ § 3 odst. 4 zákon 128/2000 Sb., o obcích

²⁰ HUDEČKOVÁ H., LOŠTÁK M.: Sociologie I, ISBN 80-213-0226-7 str. 92.

maximálním počtem obyvatel (hranice se pohybuje mezi 2 až 5 tisíci obyvatel), z hlediska sociologického je důležitou součástí sociální struktury.²¹ Nejčastěji se u vesnice lze setkat s počtem obyvatel do 3000 obyvatel, nad 3000 obyvatel se vesnice může stát městem.²²

Vesnici lze definovat podle tří skupin vymezení, které se liší svou objektivitou a mírou měřitelnosti. První skupinou vymezení je subjektivní vymezení, kde jsou kritéria pouze subjektivní, tudíž jsou založená pouze na dojmech a pocitech lidí. Jedná se o pocit při prvním vstoupení do obce a při jejím prvním prohlédnutí. To, jak na nás tato obec zapůsobí je náš subjektivní pocit, který je z těchto tří skupin nejsilnější, ale nelze se podle něho ve větším měřítku řídit. Každý člověk má při této příležitosti trochu odlišný subjektivní pocit, proto na někoho může stejná obec působit jako vesnice a na někoho jiného jak město či menší městečko. Proto je použití tohoto vymezení vhodné maximálně v lokálním měřítku, nikoliv v měřítku celoplošném. Dalším, už poněkud vhodnějším kritériem je vymezení kvalitativní, které je označováno jako objektivní. V tomto vymezení jsou kritéria velmi přesně specifikována, ale nelze je dobře kvantifikovat (měřit). Patří sem například struktura osídlení, architektonické znaky, historický vývoj anebo také znaky sociální, které se sledují pomocí sociologických výzkumů. Jde například o mezilidské vztahy. Tyto znaky je možné přesně specifikovat a dále používat, ale hranice pro toto vymezení může stanovit pouze určitý odborník a jeho názor je opět jen subjektivní. Tudíž se tato metoda také nevyužívá celoplošně. Třetím kritériem je další objektivní vymezení – kvantitativní. V tomto vymezení jsou kritéria pro vymezení venkova přesně definována, lze je měřit a zjišťování těchto kritérií je ve většině případů snadnější než u předešlých dvou typů vymezení. Nejčastější a nejběžnější používané kritérium je počet obyvatel. To je údaj, který lze velmi snadno a přesně změřit a už jen podle něj na první pokus můžeme určit, zda se jedná o venkovskou obec nebo městskou obec porovnáním konkrétního naměřeného počtu obyvatel s hranicí venkovské obce, kterou jsme si výše uvedli (3000 obyvatel). Dalším kritériem v této měřitelné oblasti je hustota zalidnění. Podle metodiky OECD se považuje za vesnici ta obec, ve které žije méně než 150 obyvatel na km². V ČR je obvykle využívaná hranice podle ČSÚ 100 obyvatel na km².²³

²¹ LINHART J., VODÁKOVÁ A.: Velký sociologický slovník, Praha, 1996, str. 1382

²² PĚLUCHA M.: Venkov na prahu 21. století, Praha, 2012, str. 47.

²³ MAJEROVÁ V.: Český venkov 2008 - Proměny venkova, PEF ČZU Praha 2008, ISBN 978-80-213-1911-0 str. 17-23

3.2.6 Místní část

Místní část neboli část obce je sídelní jednotka se samostatnými domy, které mají čísla popisná a evidenční. Pro část obce může zastupitelstvo obce určit místní osadní výbor. Místní části často nemají pevně stanovené hranice, mnohdy se u nich za hranici ve statistické metodice považuje křivka, která opisuje budovy či ohrazené pozemky, které k dané části obce přísluší. Přesnou definici nám udává zákon o obcích č. 128/2000 Sb., o obcích v § 27 odst. 2: „Část obce je evidenční jednotka vytvářená budovami s čísly popisnými a čísly evidenčními přidělenými v jedné číselné řadě, která leží v jednom souvislém území. Názvy částí obce jsou zpravidla převzaty z názvu zaniklých obcí osad nebo z názvů historicky vzniklých území, na nichž se tyto části obce nacházejí.“²⁴

3.3 Orgány obce

Obce, jak by možná mnoho občanů v ČR nemuselo vůbec tušit, jsou právnické osoby, které v právních vztazích vystupují pod svým vlastním jménem. Tuto a mnoho dalších funkcí vykonávají prostřednictvím orgánů obce, které vyjmenovává zákon o obcích a stanovuje orgánům obce jejich pravomoci. Orgány obce se podle současné právní úpravy skládají z obecního úřadu, zastupitelstva obce, rady obce a starosty, které si dále podrobněji vysvětlíme.

3.3.1 Obecní úřad

Obecní úřad je také významným orgánem obce, který tvoří starosta, místopředseda (místopředsedové), tajemník obecního úřadu, je-li tato funkce zřízena, a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. V čele obecního úřadu je starosta.²⁵ Obecní úřad plní úkoly, které mu zadá zastupitelstvo nebo rada obce. Pomáhá také výborům zastupitelstva a komisím rady v jejich činnosti a rozhoduje v záležitostech, které mu rada obce svěří a v neposlední řadě reprezentuje činnost obce navenek.²⁶

3.3.2 Zastupitelstvo obce

Základním a taktéž největším orgánem obce je zastupitelstvo obce (dále jen zastupitelstvo), které obec samostatně spravuje a má zodpovědnost v nejdůležitějších

²⁴ § 27 odst. 2 zákon 128/2000 Sb., o obcích

²⁵ § 109 odst. 1 zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

²⁶ Internetový zdroj: <https://www.moderniobec.cz/organy-obce/>

věcech výkonu obce. Zastupitelstvo má vyhrazené pravomoci podle § 84 a 85 zákona o obcích. Mezi nejzásadnější patří například schvalování rozpočtu a závěrečného účtu, rozhodování o zakládání nebo zrušování právnických osob a organizačních složek. Dále schvaluje program rozvoje obce, územní a regulační plán obce anebo také vydává závazné vyhlášky, navrhuje změny katastrálního území obce a schvaluje dohody o slučování obcí. Stanovuje počet členů rady obce a také má na starost volbu starosty ze svých řad.²⁷

Volby členů do zastupitelstva se u nás konají pravidelně jednou za čtyři roky. Může se ale stát, že počet členů z nějakého důvodu klesne pod minimální počet, který je předepsaný. V tom případě se potom konají takzvané nepravidelné volby, které, jak už z jejich názvu vyplývá, se mohou konat i za dobu kratší, než jsou čtyři roky. Volby do zastupitelstva se konají ve všech obcích a také v městských částech a obvodech statutárních měst.²⁸

Pokud bychom v budoucnu měli zájem ucházet se o místo v zastupitelstvu obce, musíme splňovat dané podmínky. První podmínkou je, že uchazeč musí být starší, nebo maximálně nejpozději v den voleb dosáhnout osmnácti let. Dále musí uchazeč mít v obci, či městské části trvalé bydliště. Třetí podmínkou zbývá průkazné státní občanství, které musí být platné v České republice, popřípadě podle pravidel platné úpravy zákona je možné i občanství v rámci členských států Evropské unie. Pokud tedy uchazeč splňuje tyto tři základní podmínky, může se ucházet o místo do zastupitelstva obce.²⁹

3.3.3 Rada obce

Dalším výkonným orgánem obce je obecní rada. Rada obce zastává funkci výkonného orgánu obce, je samostatné a je odpovědná ze své činnosti zastupitelstvu obce. Definici nám udává zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, kde je v § 99 odst. 3 přesně uvedeno, že: „Radu obce tvoří starosta, místostarosta (místostarostové) a další členové rady volení z řad členů zastupitelstva obce. Počet členů rady obce je lichý a činí nejméně 5 a nejvýše 11 členů, přičemž nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva obce. Rada obce se nevolí v obcích, kde zastupitelstvo obce má méně než 15 členů.“³⁰ Rada obce má za úkol především dohlížet na hospodaření obce s jejím rozpočtem, plnit úkoly zadavatele vůči právnickým osobám a organizačním složkám, projednávat a řešit návrhy a připomínky

²⁷ § 84-85 zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

²⁸ ČMEJREK J.: Obce a regiony jako politický prostor, Praha, 2008, str. 36

²⁹ § 4 odst. 1 zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí

³⁰ § 99 odst. 3 zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

zastupitelstva obce. Samostatně může například ukládat pokuty ve věcech působnosti obce. Tuto funkci může také svěřit příslušnému odboru obecního úřadu.³¹ Volbu členů rady má na starost zastupitelstvo, kdy je potřeba souhlasu více než poloviny všech členů zastupitelstva.

3.3.4 Starosta

Starosta je osoba volená zastupitelstvem obce, která zastupuje obec navenek. Stejně jako starosta je i místostarosta volen zastupitelstvem obce, která jej volí z řad svých členů. Forma, jakou si starostu zastupitelstvo zvolí, je čistě na něm. Starosta však není statutárním orgánem, tudíž nemůže sám vytvářet vůli obce. Tuto funkci může vykonávat pouze zastupitelstvo nebo rada obce, což znamená, že pokud chce starosta učinit jakékoliv právní jednání bez předchozího rozhodnutí zastupitelstva nebo rady obce, je toto jednání neplatné.³² U nás máme dva typy starostů. První typ je tzv. uvolněný starosta, který svou funkci v obci vykonává na plný úvazek a věnuje této práci svůj veškerý pracovní čas. Starostové v této kategorii většinou působí ve větších obcích a jejich ukončené vzdělání je v rozmezí střední školy s maturitou až vysokoškolského titulu. Druhým typem starosty je tzv. neuvolněný starosta, který svou funkci vykonává částečně a věnuje se při tom i jiné práci, tudíž musí své úlohy v rámci práci starosty vykonávat pod větším časovým tlakem. Starostové v této kategorii mnohdy jinou možnost nemají, protože působí v menší obci a práce v roli starosty tam není tolik, jako u obcí větších. Jejich ukončené vzdělání je na rozdíl od uvolněných starostů ve většině případů v rozmezí od vyučení, střední školy bez maturity po střední školu s maturitou. Vysokoškolských titulů se v této kategorii tolik nevyskytuje.³³

Co se týče pravomocí starosty, ty nám předepisuje § 103 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. Starosta je například oprávněn svolávat a řídit zasedání zastupitelstva a obecní rady, jmenovat a odvolávat tajemníka obecního úřadu nebo má na starost informování veřejnosti o činnosti obce. v případě, že není starosta schopen vykonávat svou funkci z jakéhokoliv důvodu, zastupuje ho místostarosta.³⁴

³¹ Internetový zdroj: <https://www.oziveni.cz/faqs/rada-obce/>

³² Internetový zdroj: <https://www.oziveni.cz/faqs/starosta/>

³³ PERLÍN R., HUPKOVÁ M.: Venkovy a venkované: doprovodná publikace k výstavě, Praha, 2011, ISBN 987-87147-31-3 str. 5

³⁴ § 103 odst. 3,4,5 zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

3.4 Život na venkově

Život na venkově se dá obecně charakterizovat jako tradiční, spojený s přírodou a půdou. Určitě nelze říct, že se na venkově nezachovávají lidové tradice, ale na druhou stranu už téměř není místo, kde lidé v běžném životě chodí v lidových krojích, což si mnohdy lidé s tradicí spojují. Jediná oblast, kde lidé běžně v lidových krojích chodí je jižní Morava. Tradice u nás na venkově znamená hlavně tradiční akce jako například oslavy Velikonoc, posvícení, máje, masopust a další lidové a církevní svátky, které mají snahu lidé na venkově zachovávat až dodnes.

Avšak život občanů venkova je dnes velmi modernizován. První fáze modernizace bylo zavedení elektřiny, která byla dokončena už před desítkami let. Na venkov byly také zavedeny vodovody, na které je v dnešní době už připojena většina venkova. Menšina ovšem stále čerpá ze svých vlastních studen, ojediněle jsou v menších vesnicích používány i veřejné studny. Domácnosti na venkově už také tolik nezaostávají ve vybavenosti za městskými domácnostmi. Například automobil u venkovských obyvatel patří do standardní vybavenosti dnešní doby, mnohdy má venkovská domácnost více aut než domácnost městská. Důvod je prostý, na venkově se stala nutnost vlastnit automobil kvůli dojíždění za prací, která se většinou nachází ve městech. Městské domácnosti v mnoha případech auto k dojíždění do práce nepotřebují, protože mají zaměstnání ve městě, kde bydlí a jako vhodnější a úspornější dopravou je pro ně MHD. To ale v případě venkova ovšem neplatí, tudíž je pro venkovany dojíždění za prací časově náročnější. Také starání o domácí hospodářství nebo zahradu má své nároky.

Toto naráží na důležitý prvek, kterým se venkov od města výrazně odlišuje. V minulosti bylo každé větší stavení součástí několika hospodářských budov, čímž myslíme minimálně stodolu a chlév a také vlastní zemědělské pozemky. Standardní život na venkově obnášel nejvíce práci na poli a chování hospodářských zvířat. V oblasti samostatnosti byl venkov velmi vyspělý a v krizových letech i zásoboval města, avšak tento fungující systém ze dne na den téměř pohřbila kolektivizace, která proběhla v letech 1948 až 1960, ale doznívala až do roku 1989. Po uplynutí dvou generací měli lidé na venkově k soukromému hospodaření možnost se vrátit, ale bohužel se tohoto trendu s takovým odstupem let nezúčastnilo tolik venkovských domácností, kolik o možnost samostatně hospodařit při kolektivizaci přišlo. Důvodem je současná mladá generace, která v tomto směru nepřebrala potřebné zkušenosti a zvyky a důsledkem toho dříve tradiční hospodaření na venkově z větší části našeho území pomalu zaniká.

Venkov je v současné době také někdy označován jako „noclehárna“ měst, což podle této teorie znamená, že lidé na venkově nežijí, ale pouze přespávají. Často lidé z venkova dojíždějí do práce do města a vrací se večer, a proto se takto často venkov označuje. V současnosti tedy stále více dochází k prolínání mezi městem a venkovem. Lidé z venkova jezdí do města jak už za zmíněnými pracovními povinnostmi, tak také za uspokojením svých dalších potřeb, jako jsou nákupy, služby nebo kulturní a společenský život. Na druhou stranu lidé z měst přijíždějí na venkov o víkendech či na dovolenou, kde mají své příbuzné či druhé bydlení v podobě chat a chalup.

I když je kulturní a společenský život soustředěný spíše do měst, i na venkově se s ním můžeme setkat. Ať už se jedná o pěvecké nebo taneční spolky, i kina se na venkově dříve občas vyskytovali, ať už v podobě vnitřních, tak i letních kin. Některé jsou dodnes stále využívány. Ke kulturnímu životu můžeme přiřadit i knihovny, které se ve většině venkovských obcí také vyskytují. Společenský život na venkově za kulturním ovšem nezaostává. Lidé se scházejí na poutích, různých slavnostech nebo na tanečních zábavách. Také venkovské dobrovolné aktivity nejsou pozadu. Můžeme se zde setkat s fotbalisty, hasiči nebo například s myslivci.

U venkovanů obecně můžeme vypořizovat, že oproti lidem z měst mají k místu svého bydliště větší citovou vazbu a navzdory lákavějším nabídkám a příležitostem měst se i dnes najdou lidé, kteří dávají přednost plnohodnotnému životu na venkově.³⁵

3.5 Nástroje rozvoje venkova

Jako nástroje pro rozvoj venkova slouží specifické programy, přímo určené pro rozvoj venkova a činnostem tohoto typu. Tudíž ty obce, které mají zájem o rozvoj své venkovské obce a jejího okolí, mohou zažádat o dotace z těchto programů.

První program, o kterém bude řeč je program pro rozvoj venkova. Program pro rozvoj venkova, zkráceně „PRV“ je program, který svěřen do pravomocí Ministerstva zemědělství a který je zaměřen na podporu potravinářů, lesníků ale především zemědělců. Hlavním cílem tohoto programu je obnova, zachování a zlepšení ekosystémů, které jsou závislé na zemědělství. Dále je cílem především inovace a podpora zemědělských podniků a podpora pro vstup mladých lidí do zemědělství. Také je podporován rozvoj krajinné infrastruktury.

³⁵ PĚLUCHA M.: Venkov na prahu 21. století, Praha, 2012, str. 75-77

Součástí programu je také vytváření nových pracovních míst a také je kladen důraz na inovace vzdělávacích aktivit a rozvoj znalostí v oblasti zemědělství a lesnictví.³⁶

Dalším programem je program podpory a rozvoje regionů, který se rozděluje na tři podprogramy: Podpora obnovy a rozvoje venkova, Podpora obcí s 3 001-10 000 obyvateli a Podpora obcí s více než 10 000 obyvateli. My se budeme zabývat pouze prvním podprogramem, a to podporou obnovy a rozvoje venkova, právě kvůli zájmu o rozvoj venkovských obcí. Zkráceně se podprogram nazývá „PORV“, jehož cílem je podpořit obnovu a rozvoj obcí do 3 000 obyvatel, tzn. zlepšit kvalitu života jejich obyvatel a zvýšit turistickou i celkovou atraktivitu obecního prostoru.³⁷ Jedná se zejména o podporu obnov místních komunikací, sportovní infrastruktury a také na veřejné rekonstrukce. Dále také o podporu dostupnosti služeb a na budování míst aktivního i pasivního odpočinku.³⁸

Zbylým posledním řešeným programem je integrovaný regionální operační program. Integrovaný regionální operační program, zkráceně „IROP“, je řízen Ministerstvem pro místní rozvoj ČR a má za prioritu vyvážit rozvoj v území, zkvalitňovat infrastrukturu na venkově, zlepšovat veřejných služeb a veřejné správy a také zajišťování udržitelného rozvoje jak v obcích, tak i ve městech a celých regionech. Program IROP v tomto období (2021-2027) bude navazovat na stejnojmenný program IROP v minulých letech (2014-2020).³⁹

³⁶ Internetový zdroj: <https://www.dotaceeu.cz/cs/fondy-eu/kohezni-politika-eu/operacni-programy/program-rozvoje-venkova>

³⁷ Internetový zdroj: <https://www.mmr.cz/cs/narodni-dotace/podpora-a-rozvoj-regionu/podpora-rozvoje-regionu-2021/podpora-obnovy-a-rozvoje-venkova>

³⁸ Internetový zdroj: <https://www.podkrkonosi.info/cs/zpravy/detail/id/685-podpora-obnovy-a-rozvoje-venkova#show&gid=gallery-685&pid=1>

³⁹ Internetový zdroj: <https://dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/kohezni-politika-po-roce-2020/programy/list/integrovaný-regionální-operacní-program>

4 Praktická část

Začátkem praktické části je popsáno město Žebrák, jeho historie a současnost a dále je věnována pozornost také jeho místní části Sedlec, což je venkovské sídlo, které je hlavním předmětem výzkumu této bakalářské práce. Sedlec spadá pod město Žebrák, tudíž pod správu městského úřadu města Žebrák. O Sedlci je také sepsána historie a současnost. Následuje sepsaná metodika výzkumného šetření a také samotné šetření, které je zpracováno formou dotazníku. Tímto šetřením je snaha o naplnění dílčího cíle praktické části, a to zejména zjistit názory obyvatel Žebráka a Sedlce na otázky týkající se života v těchto dvou lokalitách.

4.1 Žebrák

Město Žebrák se nachází ve středočeském kraji, cca 16 kilometrů od okresního města Beroun po dálnici D5 v přesném středu mezi Prahou a Plzní. Součástí města Žebrák je i jeho jedna místní část, už výše zmíněný Sedlec, který lze označit jako venkovské sídlo, které je pod správou městského úřadu města Žebrák. Dle posledního sčítání lidu, které proběhlo před deseti lety, tudíž v roce 2011, se v Žebráku (společně se Sedlcem) sečetlo 2173 obyvatel a 534 domů. K 1.1.2020 je v Žebráku spočítáno 2186 obyvatel, což znamená přírůstek během uplynulých 9 let pouze 13 obyvatel.⁴⁰

Ve středu náměstí, které se nachází přibližně uprostřed města, se nachází barokní kostel svatého Vavřince, který pochází z roku 1730 a je chráněn jako kulturní památka České republiky. Dále na náměstí lze spatřit bývalá historická budova školy, která je už z důvodu velikosti přemístěna za park, který je vedle kulturního klubu. Když už je řeč o kulturním klubu, v tom se za standardních podmínek konají každý měsíc diskotéky, dále se zde konají plesy, koncertní vystoupení a další kulturní vystoupení. Také se na konci města směrem na Točnick nachází fotbalové hřiště s hlavní tělovýchovnou jednotkou S.K. Spartak Žebrák. V neposlední řadě by se nemělo zapomenout na hrad Žebrák, který je odjakživa spojen s Žebráckou historií. Ten se však nenachází ve městě Žebrák, nýbrž je na území obce Točnick, který je vzdálený od města 1 kilometr.⁴¹

⁴⁰ Internetový zdroj: https://www.czso.cz/csu/xs/mesta_a_obce

⁴¹ PÁNEK K., BENEŠ V., LORENC F.: Z historie města Žebráku (Vydalo město Žebrák k 600. výročí povýšení na město), Žebrák, 1996.

4.1.1 Historie Žebráku

Historie Žebráku sahá až do 13. století, kde o něm jsou první zmínky. Významným rokem pro tehdejší vesnici Žebrák byl rok 1396, kdy ho král Václav IV. jmenoval královským komorním městem. Po jeho smrti se však situace v Žebráku velmi zhoršila a v následujících třech stoletích bylo město Žebrák 4x vypáleno, kdy po čtvrtém vypálení ve městě zůstalo pouze 6 chalup. Tudíž se doopravdy zrodilo z popela. V dalším období se v Žebráku blýskalo na lepší časy, konkrétně v 16. století a také další léta, kdy město získávalo řadu městských práv. Na počátku 18. století obyvatel ve městě přibývalo a tím i velmi významně rostl rozvoj, který ale zastavil roku 1714, kdy vznikl velký požár, který zničil 28 největších usedlostí a 26 stodol, v té době se mu říkalo požár číslo 28. Od roku 1396 mělo město Žebrák také významnou pravomoc, stejně jako ostatní královské města, aby mohlo trestat své zločince pomocí pranáře, klády, vazby a šibenice. Tuto pravomoc zrušila roku 1740 Marie Terezie, kdy začala vládnout české zemi. V roce 1892 také ve městě vznikl spolek, který se měl zájem o rozvoj české knihy v Žebráku, což lze brát jako začátek Žebrácké knihovny. Dále v roce 1907 byl založen spolek včelařů, který byl do té doby pouze v Hořovicích a také byl v roce 1912 založen fotbalový tým S.K. Žebrák, ve kterém dnes hraje autor této bakalářské práce.⁴²

4.1.2 Současnost v Žebráku

V současné době je Žebrák obestavěn velkými fabrikami, které se postupně stále rozrůstají. I když to ubírá na kráse městu jako takovému, staví ho to do velmi frekventované a žádané oblasti. Proto je velmi těžké v Žebráku najít ubytování a když už se nějaké objeví, je za podobně vysoké ceny, například jako v okolí Prahy, kde je nejdražší v celé České republice. Dále v současnosti v Žebráku funguje velmi dobře autobusová doprava, která jezdí do všech okolních vesnic a větších měst až do hlavního města Prahy. Vlaková zastávka v Žebráku není, ale lze se k němu dostat autobusovou dopravou na nejbližší zastávku do Praskoles, cca 4 kilometry daleko. Ve městě je plně rozvedená odpadní kanalizace, také je zde Česká pošta, obecní úřad společně s radnicí, základní škola a mateřská škola pro naše nejmenší.

⁴² PÁNEK K., BENEŠ V., LORENC F.: Z historie města Žebráku (Vydalo město Žebrák k 600. výročí povýšení na město), Žebrák, 1996.

Obrázek č. 2 - Žebrák

Zdroj: Žebrák z ptačí perspektivy, na foto je vidět i žebrácký rybník. www.azimut.cz
Dostupné z: <http://www.azimut.cz/reference-detail/90/komplexni-pozemkova-uprava-zebrak-a-sedlec-u-zebraku.html>

4.2 Sedlec

Vesnice Sedlec leží přibližně 1,5 kilometru od Žebráku, za nájezdem na dálnici D5 směrem na Prahu. Jak už je napsáno v popisu Žebráku, Sedlec je součástí obce Žebrák, která jej spravuje svým úřadem. Podle posledního sčítání lidu v roce 2011 bylo v Sedlci spočteno 103 obyvatel, kteří dohromady obývají 43 domů. Více novějších podložených informací o počtu obyvatel nebo počtu domů v této vesnici se autorovi práce nepodařilo nalézt.⁴³

Uprostřed vesnice lze nalézt náves a také barokní kapličku. Ve vesnici není žádný obchod k nákupu základních surovin, tudíž jsou obyvatelé odkázáni na nákup v Žebráku. Na druhou stranu, od jara do podzimu si občané Sedlce mohou koupit čerstvé ovoce a zeleninu v zahradnictví na kraji vesnice, kde je ovšem možné si zakoupit od různých

⁴³ Internetový zdroj: https://www.czso.cz/csu/xs/mesta_a_obce

malých květin a rostlin až po stromky. V Sedlci je také hospoda, která dříve fungovala jako všechny ostatní hospody. Za hospodou lze najít dětské hřiště, kde jsou houpačky a skluzavka a dále je možné v Sedlci objevit také zastaralé fotbalové hřiště připomínající spíše neudržovanou louku, kde jsou dvě branky. V obci lze nalézt také jednu autobusovou zastávku, jejíž frekventovanost není až tak veliká.

4.2.1 Historie Sedlce

První zmínky o Sedlci se dají najít od roku 1271, kdy je tato vesnice popsána jako osada s několika staveními a selským dvorem. V roce 1320, kdy vládl v České zemi Jan Lucemburský, byl Sedlec ještě s několika dalšími vesnicemi v okolí (Praskolesy, Tlustice, Kotopeky a další) dán králem do zástavy panu Zbyňkovi ze Žebráka, který půjčoval králi peníze, ale král neměl na splátku. Roku 1336 se dluhy splatili a Sedlec spolu s ostatními vesnicemi opět patřil pod majetek královský. Vznik jména Sedlec není v historii dosud nikde popsán, avšak díky tomu, že v České republice je více vesnic se stejným názvem, lze odvodit, že stejně jako tam, i zde je název odvozen od slova „selství-sedlák“. Součástí obce jsou i lesíky, které jsou rozprostřeny okolo sedleckého území. Ty pocházejí z doby, kdy v Žebráku působil spolek pro okrášení Žebráku a okolí. V obci je dodnes zachováno několik typických selských vjezdů, které pocházejí z počátku 19. století. Jedná se o vjezdy čísel 4, 10 a částečně také 3. Po roce 1848 nastal v Sedlci rozvoj, který zapříčinil v dobrém slova smyslu postavení dvou obchodů se smíšeným zbožím. Do roku 1958 sedlečtí obyvatelé hospodařili na výměře 188 ha, přičemž 140 hektarů bylo orných. Dalším významným rokem byl pro Sedlec rok 1964, kdy byl připojen ke městu Žebrák.⁴⁴

⁴⁴ PÁNEK K., BENEŠ V., LORENC F.: Z historie města Žebráku (Vydalo město Žebrák k 600. výročí povýšení na město), Žebrák, 1996.

Obrázek č. 3 - Sedlecká kaplička

Zdroj: Sedlecká kaplička. www.mapy.cz

Dostupné z:

<https://mapy.cz/zakladni?x=13.9058597&y=49.8641285&z=14&source=ward&id=13327&gallery=1>

4.3 Výzkumné šetření

4.3.1 Metodika výzkumného šetření

Hlavní částí praktické části je vlastní výzkum, pro který bylo zvoleno zjišťování pomocí dotazníkového šetření kvantitativní metodou.

Dotazník je určen pro dospělé osoby, aby se odpovědi co nejvíce blížily skutečnosti. Dospělých obyvatel včetně chatařů je v Sedlci okolo 115 obyvatel. Forma dotazování je papírovou metodou a způsob distribuování je formou roznesení po domech či v případě nezastižení potencionálních respondentů zanechání ve schránce domu. Rozdaných dotazníků bylo celkem 120 kusů, ale vrácených bylo o 24 méně, jen 96 dotazníků, tudíž procentuální návratnost dotazníků je 80 %. Výsledky dotazníku byly zpracovány za pomoci programu Excel a následně byli v tomto programu vytvořeny i grafy pro detailnější popis.

Začátkem dotazníku je krátká předmluva, která dotazovaného obeznámí s fakty, že dotazník slouží ke zjištění informací o životě v Sedlci a také že výsledky z dotazníku budou zpracovány a použity pro sepsání bakalářské práce. Dále jsou občané obeznámeni, že je dotazník anonymní a jejich odpovědi se nedostanou do cizích rukou. Následují

samotné otázky, kde prvních deset otázek je určeno pro naplnění dílčího cíle, a to je zjistit názory občanů na život v Sedlci. U dvou otázek tohoto typu je možnost odpovědět zakroužkováním všech odpovědí a popřípadě i vypsání vlastní odpovědi. Další 3 otázky slouží pro identifikaci a rozřídění dotazovaných podle pohlaví, věků a podle toho, jak dlouho žijí v Sedlci. Dotazník je celý nahrán na konci práce v příloze.

Cílem výzkumného šetření je tedy zjistit názory obyvatel, zda jsou například spokojeni s životem v Sedlci, zda je potřeba něco vylepšit, nově zavést nebo například co v obci funguje či nefunguje.

4.3.2 Struktura souboru respondentů

Na strukturu souboru respondentů byly v dotazníku určeny poslední tři otázky, které měly identifikační povahu. Otázky byly podány, a tudíž budou i řešeny, v pořadí otázek „Pohlaví“, věk „Kolik Vám je let?“ a nakonec „Jak dlouho žijete v Sedlci?“.

První identifikační otázkou byla otázka, jakého jsou respondenti pohlaví.

Tabulka č. 1 - Pohlaví

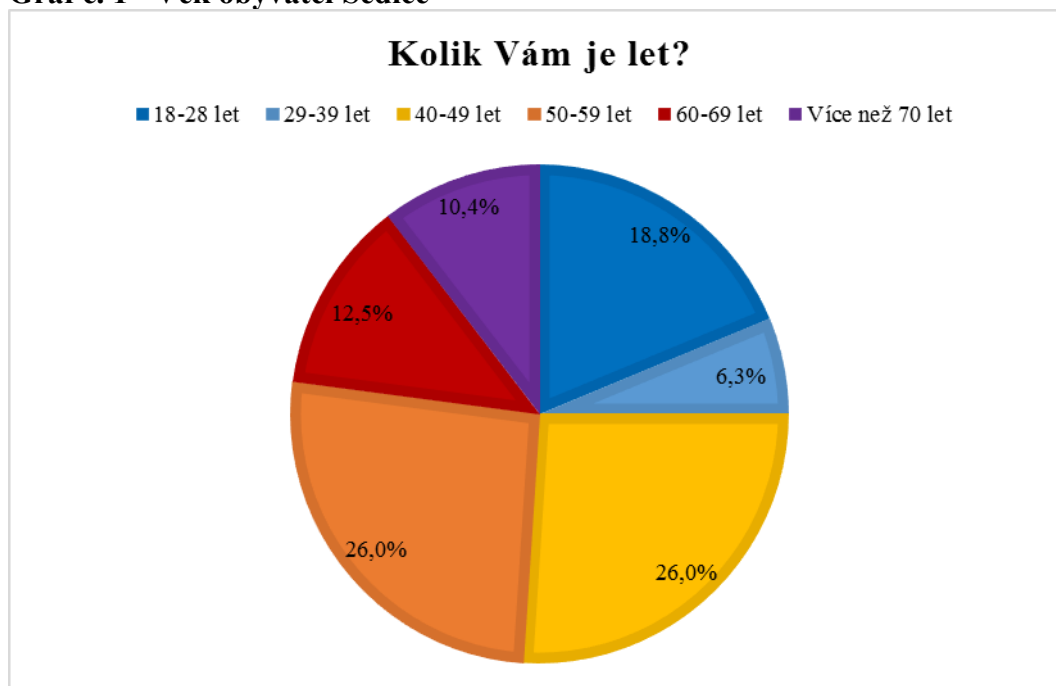
Muž	Žena
49	47

Zdroj: Vypracováno autorem práce

Dotazníkového šetření na téma „Život v Sedlci“ se zúčastnilo celkově 96 respondentů, ze kterých bylo 47 žen a o dva více, tudíž 49 bylo mužů. Celkově se to tedy dá považovat za genderově vyvážené.

Následuje zjištění, z jaké věkové skupiny jsou respondenti. Tím se dá i orientačně zjistit, jak stará Sedlecká populace je. Dotazovaní mohli volit jednu ze šesti možných odpovědí, kdy každá odpověď odpovídala jedné věkové kategorii. Například první odpověď „18-28 let“ mohl zvolit pouze respondent, který věkově odpovídal do této kategorie.

Graf č. 1 - Věk obyvatel Sedlce

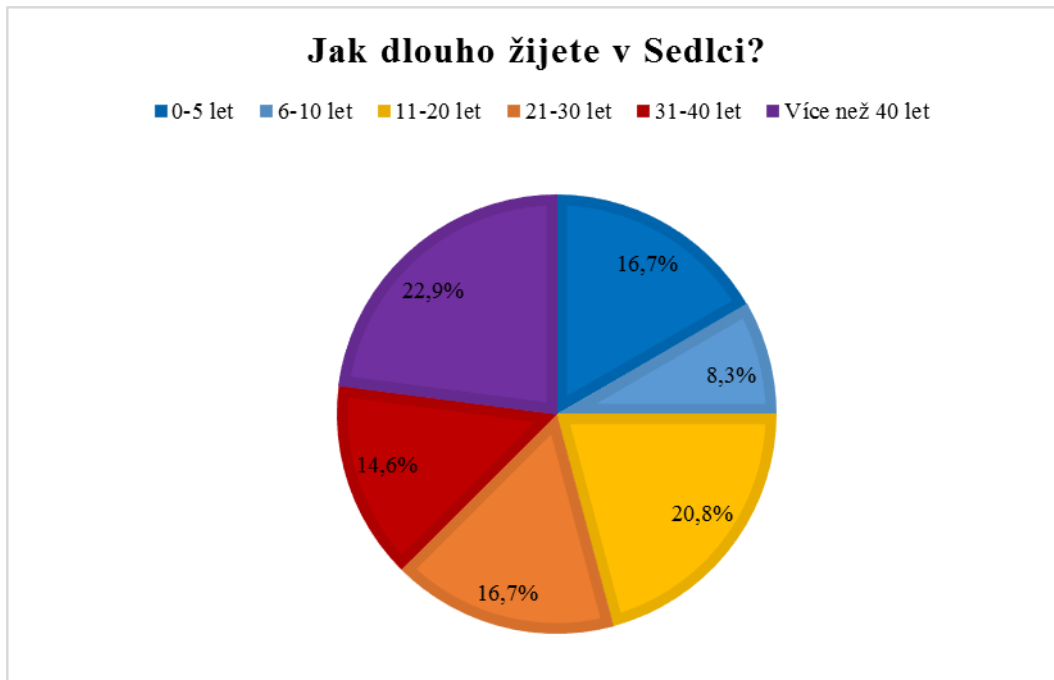
Zdroj: Vypracováno autorem práce

Zde se sešli dvě odpovědi, které měly stejný výsledek a zároveň byli respondenty nejvíce volené. Jsou to odpovědi „40-49 let“ a „50-59 let“. Dohromady byly tyto odpovědi voleny 52 % respondentů, kdy každá otázka byla volena 26 % respondentů. Třetí nejčastější odpověď je odpověď „18-28 let“, kterou volilo 18,8 % respondentů. Čtvrtou nejčastější odpovědí je „60-69 let“, kterou volilo 12,5 % respondentů. Další, pátá nejčastější odpověď je z řady nejstarších v obci, tedy odpověď „Více než 70 let“, kterou zaškrtnulo 10,4 % dotazovaných. Poslední, nejméně volená odpověď je naopak z řad mladších obyvatel v obci, a to konkrétně odpověď „29-39 let“, kterou volilo pouhých 6,3 % respondentů.

Populace dospělých osob v Sedlci se dá považovat za vyváženou, podle věku v obci jsou obsaženy všechny kategorie. Nejméně je v obci dospělých okolo 29-39 let, a naopak nejvíce je dospělých od 40 až do 59 let, což jsou dvě kategorie spojené dohromady, díky naprosto stejnému počtu respondentů, kteří tyto dvě varianty volili.

Do struktury souboru respondentů je nutno zařadit i otázku, jak dlouho žijí respondenti v oblasti, kde se dotazníkové šetření provádí, tzn. v Sedlci. Otázka měla opět 6 možných odpovědí u kterých respondenti měli vybrat, do které kategorie patří.

Graf č. 2 – Délka života v Sedlci

Zdroj: Vypracováno autorem práce

Jak je z grafu patrné, nejvíce respondentů žije v Sedlci více než 40 let, což u mnoho z nich může znamenat celý život. Druhá nejvíce zaškrťovaná odpověď je odpověď „11-20 let“ kterou zaškrťlo celkem necelých 21 % respondentů. O třetí místo se podělila odpověď „0-5 let“ a „21-30 let“, přičemž obě odpovědi měli stejné procento voličů a to konkrétně 16,7 %. Druhou nejméně volenou odpovědí bylo „31-40 let“ se 14,6 % voličů a nejméně volenou kategorií v době života v Sedlci byla odpověď „6-10 let“, kterou zvolilo pouze 8,3 % respondentů. Obecně by se tedy dalo říct, že byly všechny kategorie obsazeny a tím pádem lze také říct, že se obyvatelstvo v Sedlci obnovuje a stěhují se do něj i noví, mladí lidé.

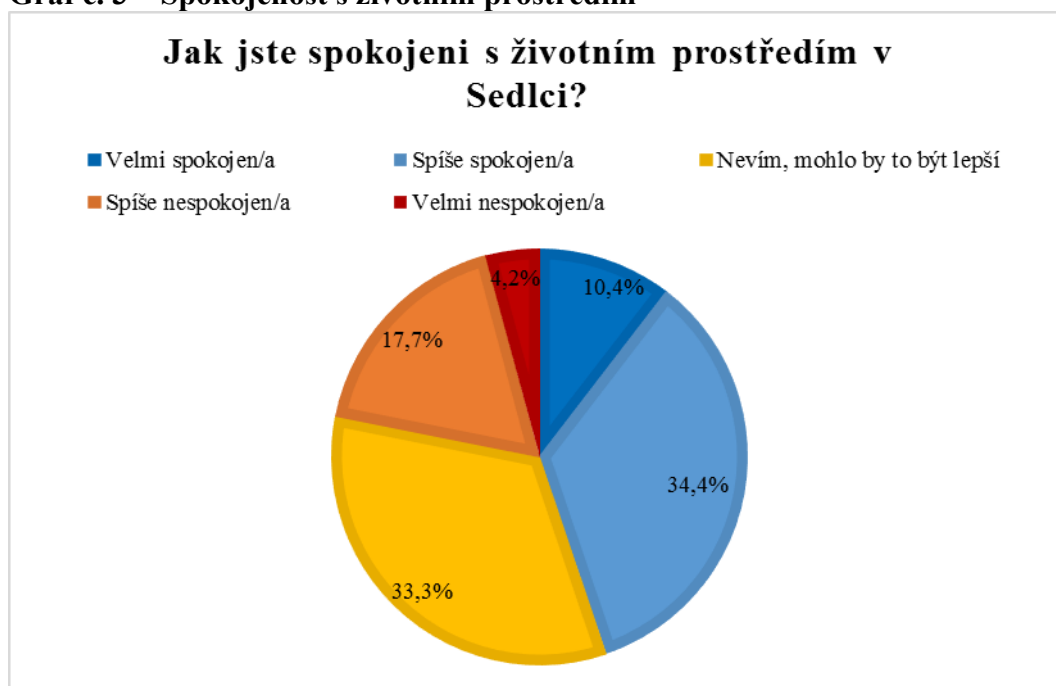
4.3.3 Výsledky dotazníkového šetření

Dotazníků bylo celkem po obci Sedlec rozneseno 120 kusů, přičemž 16 dotazníků bylo zanecháno ve schránce domu z důvodu nezastižení potenciálních respondentů. Přes opakovaný zájem o vyplnění dotazníků v následujících dnech lidé stále nejevili zájem a na zvonění zvonku nereagovali. Dalších 8 dotazníků nebylo rozdáno z důvodu výslovného nezájmu o vyplnění ze strany obyvatel Sedlce. Zbýlých rozdaných 96 dotazníků bylo však vyplněno správným způsobem a u většiny obyvatel kteří dotazník vyplnili, byl znát značný

zájem o rozvoj obce ve které žijí. Také bylo ze strany respondentů cítit nadšení z toho, že se někdo o rozvoj obce zajímá a snaží se pro obec udělat něco víc.

První otázka se zaměřuje na životní prostředí. To znamená, zda jsou otazovaní spokojeni s životním prostředím v Sedlci, či nikoliv. Životním prostředím není myšleno nic konkrétního, tudíž se respondenti mohli vyjádřit volbou odpovědi ke všem problémům k životnímu prostředí, ke kterým chtěli. Mohl to být například problém se zápachem z plných septiků, nebo znečištěné ovzduší od aut či z komínů, nebo hluk z přilehlé dálnice a tak dále. Respondenti zde měli možnost zvolit pouze jednu odpověď z pěti možných formou zaškrtnutím čtverečku vybrané odpovědi. Odpovědi jsou rozděleny podle spokojenosti na „Velmi spokojen/a“, druhá odpověď „Spíše spokojen/a“, třetí odpověď „Nevím, mohlo by to být lepší“, čtvrtá odpověď „Spíše nespokojen/a“ a pátou odpovědí je „Velmi nespokojen/a“.

Graf č. 3 – Spokojenost s životním prostředím

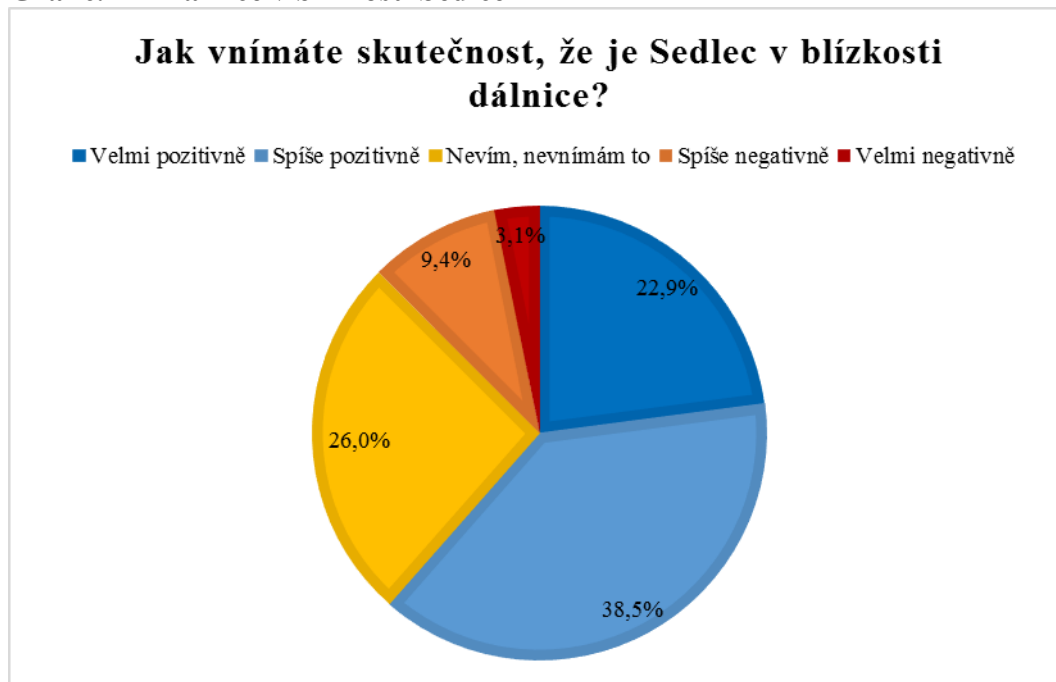
Zdroj: Vypracováno autorem práce

Výsledné hodnoty této otázky lze vidět na grafu č. 3, kde je necelých 45% respondentů spokojeno s životním prostředím v Sedlci. Na druhou stranu, 33,3 % lidí odpovědělo, že by mohlo být životní prostředí v obci lepší a necelých 22% obyvatelstva Sedlce je s životním prostředím nespokojeno. V jednom dotazníku bylo v této otázce k zaškrtnuté odpovědi „Nevím, mohlo by to být lepší“ dopsáno „Vzduch“, za což měl dotazovaný nejspíš na mysli

zlepšení ovzduší. Celkový dojem z výsledků této otázky je nejistý, ale pokud by se mělo soudit z toho, kterou odpověď zaškrtno nejvíce lidí, tak lze soudit, že jsou lidé spíše spokojeni. Čistší životní prostředí by však uvítalo více jak polovina obyvatel.

Na tuto otázku navazuje otázka ohledně blízkosti obce Sedlec k dálnici. Dotazovaní mohli vyjádřit svou spokojenost či nespokojenost s blízkostí dálnice k obci. Opět nejsou problémy nebo výhody konkretizovány, tudíž by se na této škále měl najít každý respondent. V této otázce bylo možno opět volit pouze jednu odpověď z pěti možných. Možnosti odpovědí byly: Velmi pozitivně; Spíše pozitivně; Nevím, nevnímám to; Spíše negativně a Velmi negativně.

Graf č. 4 – Dálnice v blízkosti Sedlce

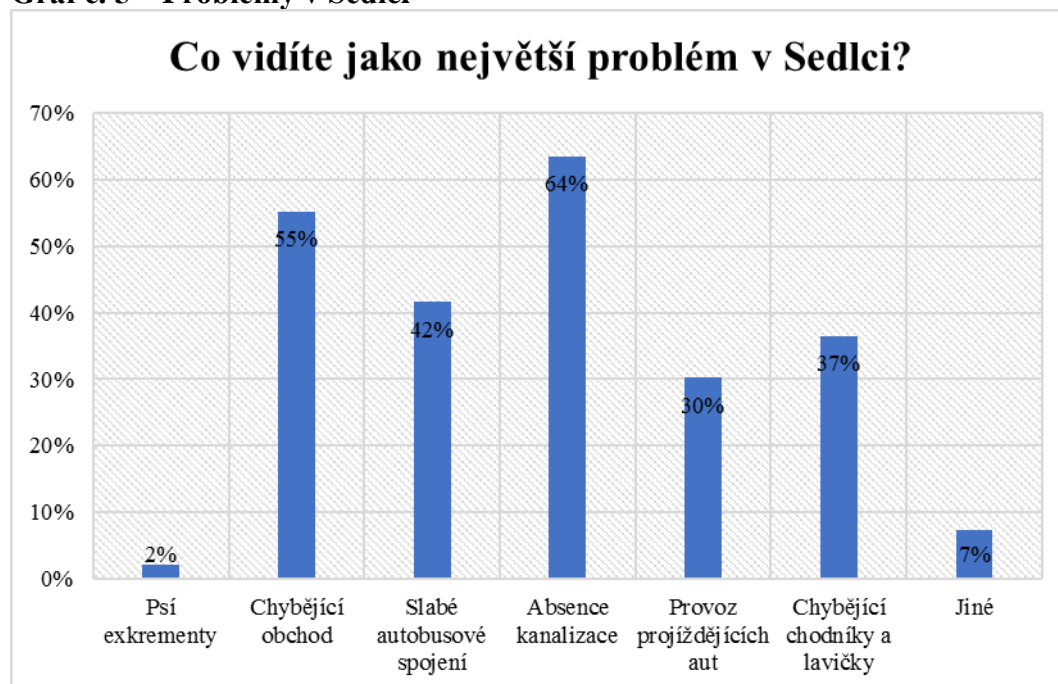
Zdroj: Vypracováno autorem práce

Dle výsledků z grafu č. 3 má blízkost dálnice k obci Sedlec na velkou většinu pozitivní vliv. Přes 60 % lidí to vnímá jako pozitivní fakt. Dalších 26 % respondentů uvedlo, že to nějak zvláště nevnímají. Dále 9,4 % respondentů uvedlo, že blízkost dálnice vnímají spíše negativně a zbylých 3,1 % uvedlo blízkost dálnice jako velmi negativní. Nejspíše se to týká těch lidí, kteří bydlí nejbliže směrem k dálnici a je možné, že jim život znepříjemňuje dálniční hluk.

V celkovém souhrnu lze říct, že občané Sedlce vnímají blízkost dálnice pozitivně. Největší podíl na tomto faktu může mít rychlost dojetí do větších měst, jako například cesta ze Sedlce do Berouna za 12 minut, nebo cesta ze Sedlce do Prahy za 20 minut.

Následující otázka, v dotazníku druhá v pořadí se zabývala problémy v Sedlci. Respondenti mohli zakroužkovat až všechny odpovědi ze sedmi možných a vybírat mohli z konkrétních odpovědí. Odpovědi se skládali ze šesti daných variant odpovědí a z poslední, kde mohli v případě zájmu vypsát ještě další odpověď na téma „problémy v Sedlci“. První odpověď, kterou mohli respondenti zvolit byl problém s neuklizenými psími exkrementy. Druhou odpovědí byl chybějící obchod se základními potravinami. Třetí odpovědí bylo slabé autobusové spojení s většími okolními destinacemi (Žebrák, Hořovice). Další, čtvrtou odpovědí byla chybějící kanalizace v obci. Pátou odpovědí byl provoz projíždějících aut obcí, což způsobuje hluk a nebezpečí pro chodce, na což navazuje šestá odpověď, zda lidé vidí jako problém chybějící chodníky a lavičky v obci. V poslední, sedmé odpovědi mohli respondenti napsat jiný problém týkající se problémů v Sedlci. Výsledky odpovědí byli přepočteny na procenta. Graf nám tedy ukazuje, kolik procent respondentů zvolilo jednotlivou odpověď z otázky.

Graf č. 5 – Problémy v Sedlci

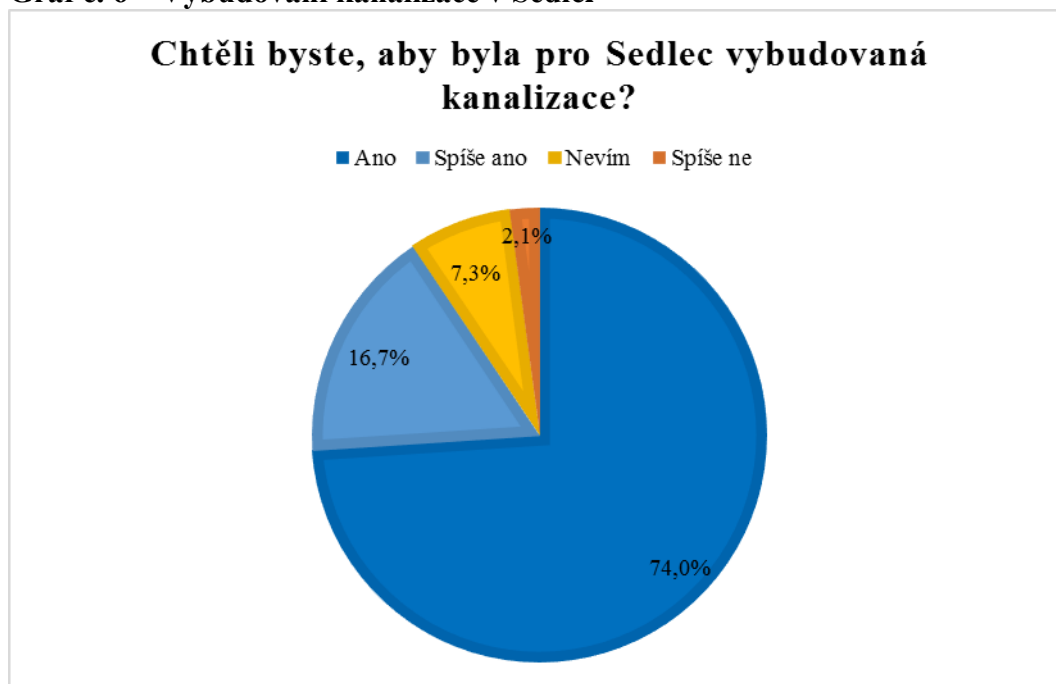

Zdroj: Vypracováno autorem práce

Jako největší problém vidí obyvatelé absenci kanalizace v obci. O tom svědčí skutečnost, že tuto variantu zvolilo 64 % respondentů. V tomto problému je však ukryto více dalších problémů, jako jsou náklady na vyvážení septiku, zápach z jejich přeplnění, znečištěné silnice od nákladních automobilů, které septiky vyvázejí a v případě, že mají obyvatelé vlastní čističku odpadů, mají problém s vypouštěním zbytkové vody z čističky. Druhým největším problémem je chybějící obchod se základními potravinami, který zvolilo více než polovina dotazovaných. Kvůli tomuto nedostatku jsou lidé ze Sedlce odkázáni na dojíždění za základními potravinami mimo do větších měst. Třetím největším problémem je slabé autobusové spojení s většími přilehlými městy (Žebrák-2km; Hořovice-5km). Čtvrtým největším problémem v obci jsou chybějící chodníky a lavičky v obci a pátým provoz projíždějících aut. Jako nejmenší problém v Sedlci vidí obyvatelé množství psích exkrementů v obci, což zvolilo pouze 2 procenta respondentů. Svůj vlastní názor vyjádřilo 7 dotazovaných, ze kterých dva uvedli „chybějící stůl na dětském hřišti“ a dva uvedli, že by se v Sedlci měl zavést plyn. Další respondent uvedl, že v obci vidí jako problém nedodržování nočního a ranního klidu, předposlední uvedl k problémům problém se skládkou a poslední uvedl jako problém chybějící chodník ze Sedlce do Žebráku.

Na problémy v Sedlci navazuje otázka sedmá z dotazníku, která je zaměřena na chybějící kanalizaci v obci. Jak už je popsáno výše, jako dílčí odpověď v předchozí otázce vyhrála absence kanalizace první místo a volilo ji konkrétně 64 % všech respondentů, což byl nevyšší výsledek ze všech možných odpovědí. Z této skutečnosti už lze předem odvodit, že bude mít současně řešená otázka spíše pozitivní výsledky. Snahou je získat názory od obyvatel, zda by chtěli, aby byla v budoucnu v Sedlci kanalizace vybudována či nikoliv. Respondenti mohli opět zaškrtnout pouze jednu z pěti možných odpovědí. Možnosti k volbě byly „Ano“, druhá možnost „Spíše ano“, třetí „Nevím“, čtvrtá možnost „Spíše ne“ a poslední pátá možnost „Ne“.

Graf č. 6 – Vybudování kanalizace v Sedlci

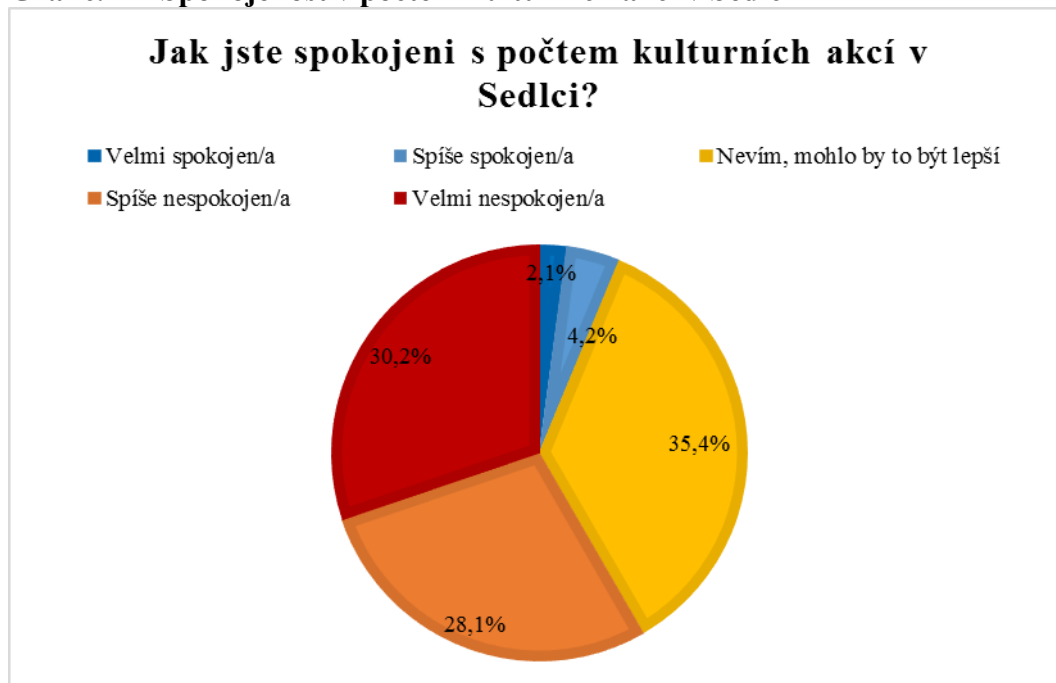
Zdroj: Vypracováno autorem práce

Na první pohled působí graf č. 5 velmi pozitivně, což koresponduje i s dílčí odpovědí v předchozí otázce, kde byly výsledky také velmi pozitivní. Celkem tedy 74 % dotazovaných odpovědělo „Ano“ a tím dali najevo, že by do budoucna určitě chtěli vybudovanou kanalizaci v obci. Dalších 16,7 % respondentů volilo odpověď „Spíše ano“, za což lze považovat také pozitivní odpověď, ale na vybudování kanalizace v obci tolik, jako předešlých 74 % respondentů, nespěchají. Odpověď „Nevím“ v dotazníku zaškrtnulo pouze 7,3 % dotazovaných a názor „Spíše ne“ na téma vybudování kanalizace v Sedlci mělo pouhých 2,1 %. Tuto odpověď mohli volit například ti obyvatelé, kteří mají místo septiku čističku odpadních vod a nemají problém s vyvážením odpadů a s komplikacemi s tím spojenými. Dva respondenti ke své odpovědi „Ano“ také ještě dopsali pojem „Čistička“, čímž měli nejspíš na mysli k vybudování kanalizace ještě vybudování čističky odpadních vod. Při pohledu na výsledky této otázky je patrné, že přes 90 % všech respondentů má zájem o vybudování kanalizace v obci Sedlec.

Další otázka, čtvrtá v pořadí z dotazníku je zaměřena na kulturní akce v Sedlci. Konkrétně na to, zda jsou obyvatelé spokojeni s počtem kulturních akcí v obci. Opět jako v předchozích otázkách, i v této otázce bylo možné zvolit pouze jednu z celkových pěti.

Možnosti odpovědí byli také stejné jako u první otázky, tudíž od možnosti „Velmi spokojen/a“ až po „Velmi nespokojen/a“.

Graf č. 7 – Spokojenost v počtem kulturních akcí v Sedlci

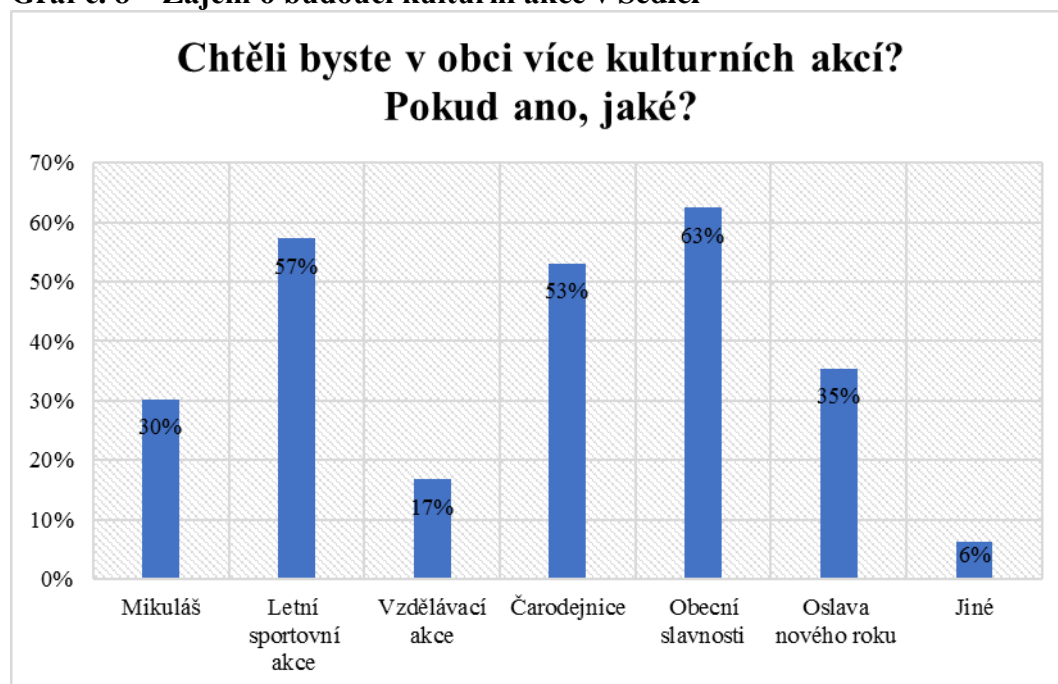
Zdroj: Vypracováno autorem práce

Výsledky z této otázky působí na první pohled velmi negativním dojmem. Pouze lehce přes 6 % ze všech respondentů je s kulturními akcemi v Sedlci spokojeno. Dále 35,4 % respondentů má na kulturní akce v Sedlci názor takový, že by to mohlo být lepší. Dalších 28,1 % respondentů je s nimi spíše nespokojeno a 30,2 % respondentů s kulturními akcemi v Sedlci velmi nespokojeno. Důvod to může mít takový, že se v obci více méně nic neděje. Pokud se tedy nekouká na fakt, že se v této době nesmí provozovat žádné společenské akce, ale v tomto ohledu bereme jako zásadní dobu před „Covidem“. V té době se v Sedlci neděly žádné kulturní akce, na kterých by se občané mohli pobavit nebo také lépe poznat. Proto by drtivá většina obyvatelstva chtěla tento fakt změnit.

Další otázkou byla snaha o zjištění, zda by měli obyvatelé Sedlce zájem o více kulturních akcí, což už z výsledků předchozí otázky je jasné, že by mělo mít zájem více než 90 % respondentů. V případě, že měli zájem, mohli zvolit ze sedmi možných odpovědí, o jaké by měli zájem, popřípadě i do poslední kolonky dopsat jiné kulturní akce, o které by také měli zájem. První možností, kterou mohli respondenti zvolit, byl

„Mikuláš“. Druhou odpovědí byli „Letní sportovní akce (fotbal, nohejbal atd.)“, třetí odpovědí byli „Vzdělávací akce“, čtvrtou „Čarodějnice (program pro děti, opékání buřtů)“, pátou „Obecní slavnosti (kapela, občerstvení, bar), šestou odpovědí „Oslava nového roku (Ohňostroj, přípitek) a poslední sedmá odpověď „Jiné“, kde mohli respondenti vypsát svou odpověď.

Graf č. 8 – Zájem o budoucí kulturní akce v Sedlci

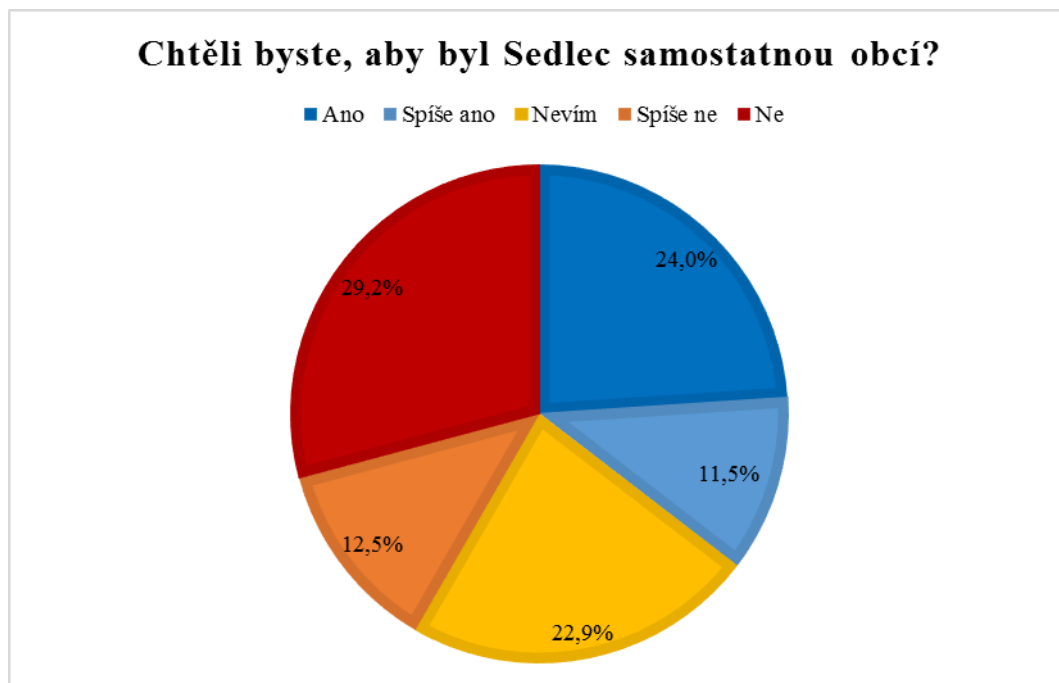
Zdroj: Vypracované autorem práce

Z grafu je patrné, že mají Sedlečtí obyvatelé zájem o všechny vypsané kulturní akce. Největší zájem byl o obecní slavnosti s kapelou, malým občerstvením a barem. Tuto variantu volilo 63 % respondentů. Dále 57 % dotazovaných zaškrtnulo odpověď „Letní sportovní akce“, čímž je myšleno například fotbal, nohejbal a další sportovní akce. Třetí nejčastější odpovědí bylo pálení čarodějnic a s tím spojené opékání buřtů a program pro děti, což volilo 53% respondentů. Zájem bylo také o oslavení nového roku s ohňostrojem a přípitkem, které volilo už méně dotazovaných, a to 35%. Dalších 30 % respondentů by mělo zájem o Mikulášskou nadílku pro děti a nejméně volenou možností byly vzdělávací akce, které by voleny pouze 17 % všech respondentů. Dále ještě 6% dotazovaných dopsalo svou vlastní odpověď, kdy dvakrát napsali, že mají zájem o máje a masopust, dále jeden respondent napsal „Stačil by „obyčejný“ život bez COVID-opatření“ a poslední dopsaná odpověď od dotazovaného zněla „Žádné akce“. Tohoto respondenta lze zařadit do 2 %

dotazovaných, kteří byli v předchozí otázce spokojeni s počtem kulturních akcí v obci a tudíž nejspíše nechtějí žádné další, nebo respektive vůbec žádné kulturní akce, což konec konců odpovídá i k odpovědi tohoto respondenta.

V osmé otázce z dotazníku se zjišťovalo, zda by dotazovaní chtěli Sedlec za samostatnou obec, která je v současnosti pouze místní částí města Žebrák, tudíž nemá obecní úřad a všechny pravomoci má městský úřad v Žebráku. Dotazovaní mohli opět volit jednu z pěti možných odpovědí.

Graf č. 9 - Sedlec jako samostatná obec

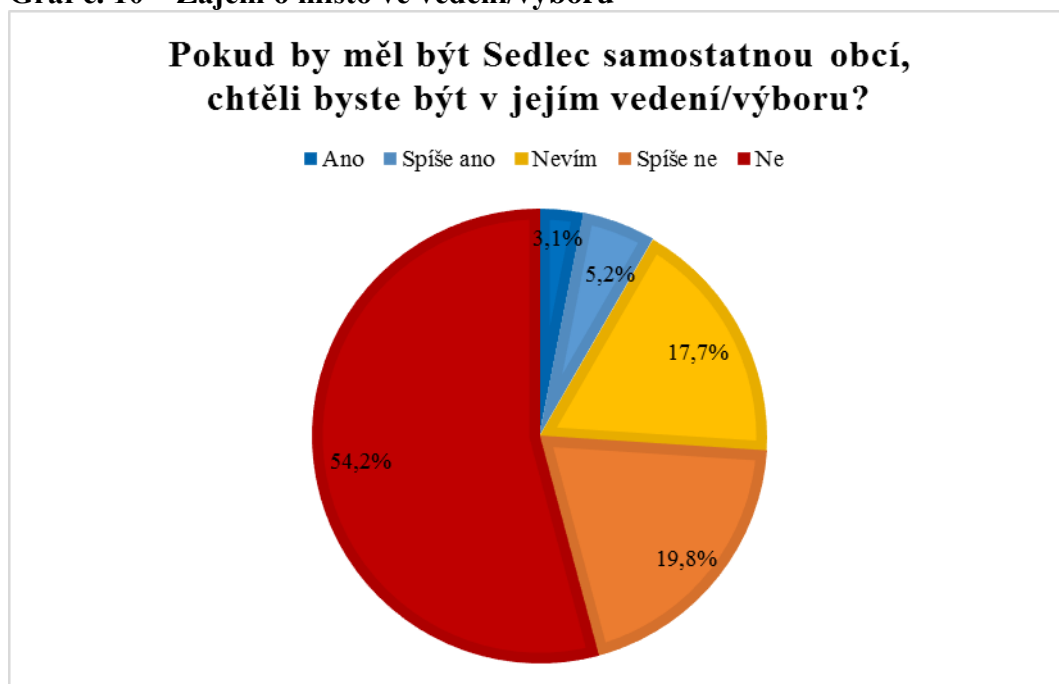
Zdroj: Vypracováno autorem práce

Na otázku na téma Sedlec jako samostatná obec odpovědělo 24 % respondentů „Ano“ a 11,5 % respondentů odpovědělo „Spíše ano“. Tito respondenti by tedy měli zájem o osamostatnění obce. Odpověď „Nevím“ odpovědělo 22,9 % respondentů. Dalších 12,5 % respondentů odpovědělo „Spíše ne“ a nejvíce dotazovaných, více než 29 % všech respondentů zakroužkovalo odpověď „Ne“. Z těchto odpovědí nelze určit přesnou výslednou odpověď, zda by obyvatelé Sedlce chtěli Sedlec jako samostatnou obec či nikoliv. Ale pokud by se mělo soudit z toho, kterou odpověď zaškrtno nejvíce lidí, vyhrává

tedy odpověď „Ne“ s 29 % volenosti. Podle toho tedy lze soudit, že obyvatelům Sedlce současná pozice obce spíše vyhovuje.

S touto otázkou koresponduje následující otázka, kde se mohli respondenti vyjádřit k tomu, zda by za předpokladu osamostatnění obce chtěli být v jejím vedení. Otázka se zaměřuje hlavně na ty obyvatele, kteří na tuto předchozí otázku odpověděli kladně, což bylo skoro 42 %. U zbylých 58 % respondentů se tedy spíše neočekává, že by na tuto otázku volili kladné odpovědi, jelikož by spíše nechtěli Sedlec jako samostatnou obec. V otázce mohli respondenti volit opět jako v předešlé otázce jednu odpověď z pěti možných, kdy první možná odpověď byla „Ano“, druhá „Spíše ano“, třetí „Nevím“, čtvrtá „Spíše ne“ a pátá „Ne“.

Graf č. 10 – Zájem o místo ve vedení/výboru

Zdroj: Vypracování autorem práce

Jak už bylo řečeno, graf se nejvíce zaměřuje na respondenty, kteří v otázce na téma samostatnosti obce Sedlec odpovídali kladně a chtěli by Sedlec jako samostatnou obec. Těchto lidí bylo 42 %. V této otázce volilo kladnou odpověď pouhých 8,3 % respondentů, z čehož by mělo jen 3,1 % respondentů zájem o místo ve vedení či výboru obce a volili odpověď „Ano“. Zbylých 5,2 % respondentů volilo odpověď „Spíše ano“ a tím také dávají najevo zájem o místo ve vedení či výboru obce, ovšem už ne s takovou jistotou. Z toho

vyplývá, že pouze pětina respondentů, kteří v předešlé otázce volili kladnou odpověď by mělo zájem o místo ve vedení či výboru obce Sedlec. Dále 17,7 % respondentů volilo odpověď „Nevím“. Odpověď „Spíše ne“ volilo 19,8 % dotazovaných a více než většina respondentů (54,2 %) by nechtěla být ve vedení obce, a tudíž zaškrtnulo odpověď „Ne“. Navzdory tomu, že výsledky z této otázky vypadají velmi negativně lze tuto otázku shrnout s pozitivním dojmem. Pokud by se Sedlec měl stát samostatnou obcí, tento výzkum nám dává potencionální jistotu, že by o místo ve vedení obce byl zájem.

Následně budou rozebrány dvě otázky, které se zabývají životem v obci Sedlec. První se zabývá spokojeností obyvatel se svými sousedy, tudíž sousedskými vztahy v obci. Jedná se v pořadí o šestou otázku z dotazníku, kde mohli respondenti opět volit pouze jednu odpověď z pěti možných od nejlepší „Velmi spokojen/a“ po nejhorší „Velmi nespokojen/a“.

Graf č. 11 - Spokojenost se sousedskými vztahy v Sedlci

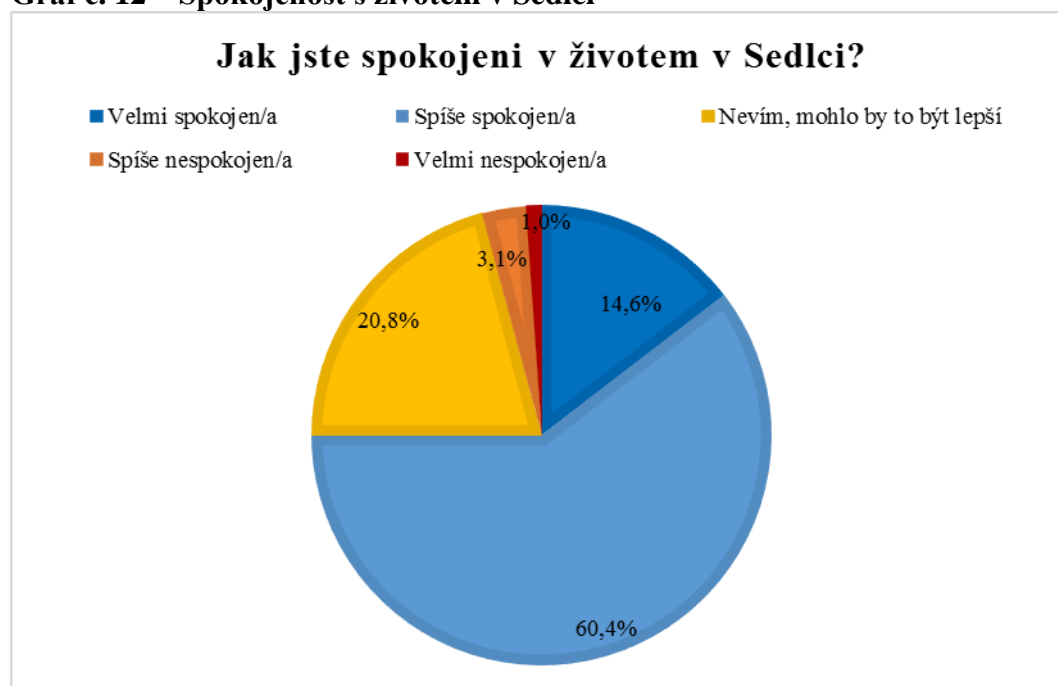

Zdroj: Vypracováno autorem práce

Jak je z grafu číslo 10 patrné, sousedské vztahy jsou v Sedlci převážně dobré. Odpověď „Velmi spokojen/a“ a „Spíše spokojen/a“ volilo více než 62 % všech dotazovaných. Dalších 25 % respondentů si myslí, že by sousedské vztahy v Sedlci mohli být o něco lepší a necelých 13 % respondentů jsou se sousedskými vztahy nespokojeni.

Druhou otázkou zabývající se životem v Sedlci a zároveň poslední, desátou otázkou z dotazníku, která se zabývá naplněním cíle praktické části, což je zjistit názory obyvatel Sedlce, je otázka, ve které jsou obyvatelé tázáni, jak jsou spokojeni s životem celkově v jejich obci Sedlec. Odpovědi jsou konstruovány na pět odpovědí, ze kterých mohli respondenti zaškrtnout pouze jednu z nich. S odpověďmi jsme se mohli už setkat v předešlých otázkách.

Graf č. 12 – Spokojenost s životem v Sedlci

Zdroj: Vypracováno autorem práce

Nejčastější odpověď „Spíše spokojen/a“ volilo více než 60 % respondentů. Dalších 14,6 % respondentů zaškrtnulo odpověď „Velmi spokojen/a“, tudíž se dá předpokládat, že tyto dvě skupiny respondentů nemají v budoucnu v plánu měnit jejich bydliště jinam. Že by život v Sedlci mohl být lepší si myslí necelých 21 % dotazovaných. Negativní odpovědi volilo pouze 4,1 % respondentů, kdy odpověď „Spíše nespokojen/a“ zaškrtnulo jen 3,1 % respondentů a pouhé 1 % dotazovaných volilo odpověď „Velmi nespokojen/a“. Výsledky této otázky vyšli z velké části pozitivně, což dělá na obec Sedlec celkově dobrý dojem. Na druhou stranu už jak z této otázky, tak je i z předešlých otázek jisté, že v Sedlci jsou věci, které by se ještě dali a měli vylepšit.

5 Výsledky a diskuse

Zde budou shrnuty výsledky z dotazníkového šetření, které byli v předchozí podkapitole (4.3.3. Výsledky dotazníkového šetření) interpretovány. Výsledky budou rozděleny do kapitol a řešeny budou podle pořadí, v jakém byli řešeny v předchozí podkapitole viz výše. Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 96 dospělých respondentů z obce Sedlec. Poslední sčítání v Sedlci se konalo v roce 2011 kdy měl Sedlec 103 obyvatel, nyní podle vlastního zkoumání v průběhu roznášení dotazníků by v Sedlci mělo být přes 115 obyvatel včetně chatařů. Z tohoto počtu odpovědělo na dotazník 96 obyvatel, tudíž by šetření mělo být velmi přesné, konkrétně se jedná o 83,5 % přesnost tohoto šetření (dle výše uvedených dat).

5.1 Životní prostředí v Sedlci

První dvě otázky (v dotazníku otázky č. 1 a č. 3) řeší životní prostředí v Sedlci, konkrétně první otázka se zabývala přímo životním prostředím v Sedlci a druhá otázka se zabývala skutečností, že je Sedlec v blízkosti dálnice. Na první otázku ohledně životního prostředí reagovali dotazovaní celkem rozvázně, kdy pouze 44,8 % všech respondentů bylo spokojeno s životním prostředím v obci. Dalších 33,3 % si myslí, že by to mohlo být lepší a nakonec 21,9 % respondentů uvedlo, že jsou s životní prostředím buď spíše nespokojeni nebo někteří z nich i velmi nespokojeni. Z výsledků lze tedy předpokládat, že více než polovina respondentů by byla ráda za vylepšení životního prostředí v obci Sedlec. Zásadním důvodem, který někteří z nich uvedli je **znečištěné ovzduší v obci**, na které může mít značný negativní vliv dálnice, která je cca 1 km od obce. Jak už bylo řečeno, ohledně dálnice byla v dotazníku otázka číslo 3, jejíž souhrn je zařazen do této podkapitoly o životním prostředím v Sedlci. Zajímavé je, že na tuto otázku odpověděla více než většina respondentů (61,4 %) pozitivně. Tito respondenti nejspíše nevnímají znečištěné ovzduší příčinou dálnice, ale spíše příčinou jiných vlivů. Například **nadměrným kouřem komínů** některých domů, který znepříjemňuje život okolním sousedům. Jelikož blízkost dálnice vnímají pozitivně, je velice pravděpodobné, že právě skutečnost blízké dálnice u obce dává těmto obyvatelům možnost dojíždět do práce či za jinými zájmy s velkou rychlostí a větším pohodlím. V této otázce byli však také respondenti, kteří tento názor nesdíleli. Těch bylo ovšem o poznání méně, a to pouhých 12,5 % ze všech respondentů, kteří odpověděli, že blízkost dálnice k obci vnímají buď spíše negativně, nebo také velmi negativně. U

těchto dotazovaných lze předpokládat, že mají vůči dálnici hlavně problém se znečištěným ovzduším a také **hlukem z dálnice**, který především v noci vydává. Zbýlých 26 % respondentů na toto téma volili odpověď „Nevím, nevnímám to“ a tím dali najevo, že s dálnicí nemají problém a ani ji nijak zvláště nevyzdvihují.

Návrhy na zlepšení problémů se znečištěným životním prostředím, zejména ovzduším a hlukem z dálnice:

- Ke zlepšení znečištěného ovzduší by mohla pomoci kontrola emisním technikem a zároveň určením, který dům má změnit způsob topení či opravit nebo jinak upravit jeho stávající způsob topení tak, aby kouřivost vyhovovala nynějším stanoveným normám.
- Problém s hlukem z dálnice by mohli vyřešit protihlukové stěny, které ve směru k Sedlci na dálnici D5 chybí. Tímto způsobem by se mohlo zmírnit i znečištěné ovzduší z důvodu projíždějících aut na dálnici, které by bylo díky stěnám částečně pozastaveno.

5.2 Problémy v Sedlci

Druhé dvě otázky (v dotazníku otázky č. 2 a č. 7) se zabývají problémy v Sedlci, které v první otázce v tomto tématu byly konkrétně vypsány. Druhá otázka přímo navazuje na konkrétní odpověď v první otázce, a to na chybějící kanalizaci v obci. V této otázce se mohli respondenti vyjádřit, zda by chtěli v obci Sedlec kanalizaci nechat vybudovat. V otázce ohledně problémů v Sedlci bylo vypsáno celkem šest konkrétních problémů. Všechny odpovědi měli poměrně velké procento voličů až na jednu odpověď. Tato odpověď se týkala množství psích exkrementů v obci, což zaškrtnulo pouze 2 % ze všech respondentů a tudíž zbylých 98 % respondentů exkrementy v obci nevidí jako problém, nebo jinak řečeno se v obci spíše nenacházejí. Důvodem, proč to v obci není problém jsou speciální koše s pytlíky na psí exkrementy, které jsou po obci rozmístěny. Zbýlých pět problémů už volilo více dotazovaných. 30 % respondentů volilo jako problém velký **provoz projíždějících aut**, který může přispívat k výše zmíněnému znečištění ovzduší a také způsobuje značný hluk v obci, jelikož projíždějící auta mnohdy nejedou pouze 50 km/h, které jsou pro jízdu v obci stanovené. Dalších 37 % respondentů vnímají jako problém **chybějící chodníky** a lavičky v obci, tedy zejména chodníky, jelikož někteří z dotazovaných tento problém dopsali i do sedmé kolonky „Jiné“, kde uvedli, že chybí

chodník ze Selce do Žebráku. Dalším problémem je **slabé autobusové spojení** do okolních měst a vesnic, což volilo 42 % respondentů. Tito obyvatelé by měli nejspíše zájem o více spojů alespoň do města Žebrák či Hořovice. Druhým největším problémem v Sedlci vidí dotazovaní **chybějící obchod** se základními potravinami, který by v obci určitě měl být. Tento problém mohou pociťovat zejména starší obyvatelé obce, kteří jsou odkázáni si dojet nakoupit do už zmíněných větších měst v okolí obce. V tomto případě ovšem může tento problém korespondovat i s nedostatkem autobusových spojů, kdy starší obyvatelé ani nemusí, respektive nemají osobní automobil a tím pádem jsou odkázáni pouze na autobusovou dopravu, která jim umožní si alespoň nakoupit potřebné potraviny. Z důvodu málo spojů však tento způsob nákupu může starším lidem znepríjemňovat, nebo také ztěžovat život v důchodu. Tento problém pociťuje 55 % respondentů. Ovšem jako největší problém v obci vidí dotazovaní **chybějící kanalizaci**, která svou nepřítomností nutí obyvatele Sedlce vyvážet plné septiky mnohdy až jednou měsíčně. S tím souvisí i zápach z jejich přeplnění, znečištěné silnice od nákladních automobilů, které septiky vyvážejí a v případě, že mají obyvatelé vlastní čističku odpadů, mají problém s vypouštěním zbytkové vody z čističky. Celkově pro obyvatele Sedlce absence kanalizace znamená větší náklady a horší životní prostředí. Absence kanalizace byla v této otázce volena 64 % respondentů, čímž ji to staví na první místo z hlediska problémovosti. Na toto téma navazuje druhá otázka na téma „Problémy v Sedlci“, která se zabývá otázkou, zda by obyvatelé Sedlce chtěli v budoucnu mít zřízenou kanalizaci. Výsledky této otázky byli více než jasné, jelikož by mělo přes 90 % všech respondentů zájem o její vybudování. Pouze 7,3 % respondentů volilo odpověď „Nevím“, což pro budování kanalizace není negativní odpověď. Vybudovat kanalizaci by ze všech respondentů nechtělo pouhých 2,1 %, což je nepatrné číslo oproti těm dotazovaným, kteří by v obci kanalizaci určitě chtěli.

Návrhy na řešení těchto problémů:

- Pro zmírnění provozu projíždějících aut by mohli pomoci zpomalovací prostředky, jako například zpomalovací pruhy na začátku obce, výstražná značka s vyznačenou rychlostí, retardéry či radar.
- Problém s chybějícími chodníky by mohla vyřešit výstavba chodníku v obci na obou stranách. Také by mohl být vystavěn chodník ze Sedlce do Žebráku, případně spolu i s cyklostezkou.

- Pro slabou autobusovou dostupnost by mohlo pomoci zvýšení počtu spojů, které jedou přes Žebrák nebo Hořovice.
- Chybějící obchod se základními potravinami by mohla vyřešit pojízdná prodejna či výstavba menšího domku pro nájem s účelem provozu obchodu.
- Pro stávající problém s plnými septiky by mohla vyřešit výstavba kanalizace, kterou si přeje přes 90 % obyvatel obce Sedlec, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření.

5.3 Kulturní akce v Sedlci

Na toto téma jsou určeny opět dvě další otázky (v dotazníku otázky č. 4 a č. 5). První otázka se týká toho, jestli jsou občané Sedlce spokojeni s počtem kulturních akcí v obci či nikoliv. Druhou otázkou pak jsou návrhy na možné kulturní akce, které by se v obci mohli zavést, ovšem jen pokud o ně mají respondenti zájem.

První otázka dopadla dle očekávání velmi negativně. Pouhých 6,3 % respondentů je totiž s počtem kulturních akcí v Sedlci spokojeno. Dalších 35,4 % dotazovaných si myslí, že by to mohlo být lepší a zbylých 58,3 % respondentů je s počtem kulturních akcí buď spíše nespokojeno (28,1 %) nebo velmi nespokojeno (30,2 %). Výsledky této otázky jsou více než jasné a lze si domyslet, že až na malý počet respondentů, kterým počet kulturních akcí vyhovuje, chtějí obyvatelé Sedlce více kulturních akcí, na kterých se mohou všichni lépe poznat, pobavit se a také uvolnit od stresu této uspěchané a chaotické doby.

Na tuto otázku navazuje otázka druhá, kde byli vypsány možné návrhy kulturních akcí a kde si mohli respondenti vybrat, kterou by ve své obci chtěli, nebo respektive na kterou kulturní akci by přišli. Z výsledků předchozí otázky je téměř jisté, že o návrhy kulturních akcí bude značný zájem. O všechny vypsané návrhy kulturních akcí byl skutečně zájem. S nejmenším procentem voličů skončili vzdělávací akce, které by chtělo pouhých 17 % respondentů. Těmto akcím lehce poodskočil Mikuláš pro děti (30 %) a oslava nového roku s ohňostrojem a přípitkem (35 %). Dále byl velký zájem o pálení čarodějnic, kde by se mohli opékat buřty a také by s tím mohl být spojený program pro děti formou stezky po lese. Tuto variantu volilo 53 % respondentů. Druhou nejvíce respondenty žádanou kulturní akci (57 %) byli letní sportovní akce, které by se mohli odehrávat i vícekrát ročně. Mohlo by jít například o soutěž ve fotbale, nohejbale nebo také volejbale. S tím by mohlo být spojeno i menší občerstvení. Největší zájem byl však o obecní slavnosti, kde by mohl být celodenní program jako například kapely, občerstvení spolu s barem a menší zábava pro děti například formou skákacího hradu spolu s programem pro děti.

Návrhy pro zlepšení kulturního života v obci:

- Na zlepšení kulturního života v obci by určitě pomohlo zvýšit jejich počet, v případě Sedlce dokonce zavést vůbec nějaké kulturní akce, jelikož se dosud už nějakou dobu v obci více méně nic nedělo.
- Pro toto zlepšení byly výše sepsány návrhy, které u respondentů měli úspěch. Největší úspěch měli akce „Obecní slavnosti“ nebo „Letní sportovní akce“.

5.4 Sedlec jako samostatná obec

Čtvrté dvě otázky v pořadí (v dotazníku otázky č. 8 a č. 9) se zabývali tématem „Sedlec jako samostatná obec“, konkrétně první otázka se zabývala tím, zda by dotazovaní chtěli, aby byl Sedlec samostatnou obcí. Druhá otázka se zabývala tím, pokud by už Sedlec byl samostatná obec, zda by měli dotazovaní zájem o místo ve vedení či výboru obce.

V první otázce byli výsledky nejisté, což je staví na dva odlišné tábory, kdy 35,5 % respondentů chce Sedlec jako samostatnou obec a naopak 41,7 % respondentů tuto skutečnost do budoucna nechce. Zbýlých 22,9 % volilo odpověď „Nevím“ a tím pádem je nelze zařadit mezi žádnou ze dvou pomyslných skupin. Pokud by však tito respondenti neměli možnost volit tuto odpověď, mohlo by to rozhodnout o tom, zda by obyvatelé chtěli Sedlec jako samostatnou obec nebo ne. V současném případě by se mělo spíše přiklánět k většině odpovědí, což by pro obec zatím neznamenovalo žádnou změnu a zůstala by stále místní částí města Žebrák.

Druhá otázka měla za úkol zjistit, zda by respondenti v případě osamostatnění obce chtěli být ve vedení nebo výboru obce. Výsledky vyšli celkem jednoznačně, jelikož pouhých 8,3 % všech respondentů by mělo zájem o tyto místa. Zbytek respondentů zájem nemají nebo nevědí. V tomto případě ale tyto výsledky nemusí vypadat až tak zle, pokud je ve hře úvaha osamostatnění obce. Pokud by se Sedlec osamostatnil, díky tomuto šetření je jisté, že alespoň 8 % obyvatel bude mít teoretický zájem o místo ve vedení.

- Pokud by si obyvatelé do budoucna rozmysleli své rozhodnutí o osamostatnění obce a chtělo tuto skutečnost alespoň většina obyvatel, určitě by to celé obci pomohlo. V tuto chvíli má všechny návrhy na rozvoj, kulturní akce či vylepšení v rukou městský úřad v Žebráku, kde z největší pravděpodobnosti pouze leží bokem.

- Osamostatnění by tedy rozvoji Sedlec velmi pomohlo, jelikož by si obec mohla sama řídit kulturní akce, kde by se obyvatelé lépe poznali a celkově se zlepšila atmosféra v obci. Dále by obec mohla pevně řídit všechny opravy, stavby chodníků atp.

5.5 Život v Sedlci

Poslední dvě otázky (v dotazníku otázky č. 6 a č. 10) se zabývali životem v Sedlci celkově. Konkrétně zda jsou dotazovaní spokojeni se sousedy a vztahy s nimi a poté, zda jsou dotazovaní spokojeni s celkovým životem v Sedlci.

První otázka měla tedy za úkol zjistit, zda jsou respondenti spokojeni se svými sousedy a sousedskými vztahy. Výsledky této otázky dopadli v celku dobře, jelikož 62,5 % respondentů je se svými sousedy spokojeno. Dalších 25 % ale uvedlo, že by sousedské vztahy mohli být lepší a zbylých 12,5 % je se vztahy mezi sousedy nespokojeno. Horší sousedské vztahy mohou být mnohdy pouze malá nedorozumění, které se postupně zhoršují. V obci ale převládají dobré sousedské vztahy nad těmi špatnými, a to by mělo být v tuto chvíli směřodaté.

Úlohou druhé otázky bylo zjistit, jestli jsou dotazovaní spokojeni s životem v Sedlci. Výsledky z této otázky hrají pro Sedlec velmi pozitivními barvami, jelikož celých 75 % respondentů je s životem v Sedlci spokojeno. Pouze 20,8 % si myslí, že by to mohlo být lepší a pouhých 4,1 % jsou s životem v Sedlci nespokojeni. S těmito negativními daty se také dalo počítat, protože bohužel je v obci hodně věcí, co lze změnit nebo vylepšit, či dokonce nově zavést.

Návrhy na zlepšení vztahů v obci a spokojenosti s celkovým životem v obci:

- Sousedské vztahy by se dali vylepšit už výše zmíněnými kulturními akcemi, kde by se obyvatelé lépe poznali a zároveň pobavili a uvolnili, což by mohlo mít pozitivní účinek na sousedské vztahy v obci
- Spokojenost s životem v obci souvisí s mnoho faktory. Pokud jsou ale obyvatelé Sedlce nespokojeni s životem v obci, nejspíše jim schází některý z faktorů, mezi které můžou patřit návrhy, které jsou uvedeny výše. Jako například zavedení kanalizace, zavedení obchodu či vystavení více chodníků, což by výrazně ulehčilo život v Sedlci a tím by také mohla vzrůst spokojenost s životem v obci u těch lidí, kteří v dotazníku volili ohledně spokojenosti s životem v Sedlci negativní odpovědi.

6 Závěr

V teoretické části byly definovány pojmy, které se zabývají tématem venkov, jeho definicí a typologií. Dále byly popsány pojmy jako obec, město, statutární město nebo rada obce, starosta a zastupitelstvo obce. Tímto byly vymezeny základní pojmy, od kterých se odvíjel zbytek bakalářské práce. Také byly tímto rozdělením pojmy odlišeny pro snadnější přehled v práci. Zároveň bylo popsáno, jak vypadá život na venkově a poté byly sepsány možné nástroje na rozvoj venkova. Sepsáním těchto pojmů za pomoci odborné literatury byl splněn první dílčí cíl.

Začátkem praktické části byl sepsán druhý dílčí cíl práce, čímž byl popis města Žebrák, spolu s jeho historií a také současností. Následoval popis Sedlce v současnosti a také jeho historie. Obec Sedlec byla vybrána ke zjištění názorů jeho obyvatel pro naplnění cílů bakalářské práce. Zjišťování těchto názorů bylo zpracováno formou dotazníkového šetření kvantitativní metodou. Dotazník obsahoval deset otázek, které se týkaly rozvoje obce Sedlec a také života obyvatel této obce. Následně byly v dotazníku ještě další tři otázky, které sloužily k identifikaci souboru respondentů, jednalo se o zjištění, jakého jsou respondenti pohlaví, věku a jak dlouho žijí v Sedlci. Výsledky z tohoto dotazníku byly zpracovány v programu Excel, kde byly následně vytvořeny grafy k jednotlivým otázkám. Výsledky dotazníku byly interpretovány a poté byly sepsány návrhy na možné vylepšení a změny v obci. Vypracováním a následným zpracováním dotazníkového šetření a jeho výsledků byl splněn další dílčí cíl této bakalářské práce.

Výzkumem byly zjištěny názory obyvatel, kteří jsou z větší části s životem v Sedlci spokojeni. Ovšem se ve výsledcích objevily i negativní názory, které se týkali zejména znečištěného ovzduší v obci, nedostatku kulturních akcí nebo absence kanalizace v obci. Také byly v dotazníku otázky, kde mohli obyvatelé sami uvést, jaké jiné problémy vnímají v obci. Častým problémem byla absence chodníku z města Žebrák do Sedlce nebo návrhy na další kulturní akce, jakou jsou máje či masopust.

Všechny dílčí cíle práce byly naplněny, včetně splněním hlavního cíle, kterým bylo navrhnout možnosti vylepšení a řešení problémů. Všechny návrhy na řešení problémů jsou sepsány v kapitole výsledky a diskuse, která je rozdělena na pět oblastí z dotazníku, kdy na konci každé oblasti jsou vypsány právě zmíněné návrhy a doporučení na řešení problémů v obci Sedlec.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Knižní zdroje

ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony*. Praha: Alfa Nakladatelství, 2008. Politologie (Alfa Nakladatelství). ISBN 978-80-87197-00-4.

HUDEČKOVÁ H., LOŠTÁK M.: *Sociologie I*, ISBN 80-213-0226-7

KOCMÁNKOVÁ L.: *Úloha poradenství v rozvoji venkovského prostoru*, in: Majerová V.: *Český venkov 2007 – Studie Jihočeského a Ústeckého kraje*, PEF ČZU Praha 2008, ISBN 978-80-213-1768-0

MAJEROVÁ V.: *Český venkov 2008 – Proměny venkova*, PEF ČZU Praha 2008, ISBN 978-80-213-1911-0

MATES P., WOKOUN R.: *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy*, Praha: Prospektrum, 2001, ISBN: 80-7175-100-6

MUSIL J.: *Malý sociologický slovník*, Nakladatelství Svoboda Praha 1970

PÁNEK K., BENEŠ V., LORENC F.: *Z historie města Žebráku (Vydalo město Žebrák k 600. výročí povýšení na město)*, Žebrák, 1996.

PĚLUCHA, Martin. *Venkov na prahu 21. století: venkov a jeho rozvoj na přelomu milénia, územní dopady znalostní ekonomiky na venkov, souvislosti vztahů města a venkova v globalizované ekonomice*. Praha: Alfa Nakladatelství, 2012. Ekonomie studium. ISBN 978-80-87197-49-3.

PERLÍN, Radim a Martina HUPKOVÁ. *Venkovy a venkované: doprovodná publikace k výstavě ...* Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2010. ISBN 978-80-87147-27-6.

SLEPIČKA, Alois. *Venkov a/nebo město: lidé, sídla, krajina*. Praha: Svoboda, 1981.

7.2 Internetové zdroje

Radim Perlín. *Nástroje rozvoje venkovských obcí* [online]. Praha: cuni, 2019 [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/34731/140002839.pdf?sequence=2&isAllowed=y>

Rada obce. *Oziveni* [online]. Praha: oziveni, 2020 [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: <https://www.oziveni.cz/faqs/rada-obce/>

Starosta. *Oziveni* [online]. Praha: oziveni, 2020 [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: <https://www.oziveni.cz/faqs/starosta/>

Orgány obce. *Moderní obec* [online]. Praha: Moderní obec, 2020 [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: <https://www.moderniobec.cz/organy-obce/>

Program rozvoje venkova. *Dotace EU* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020 [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/fondy-eu/kohezni-politika-eu/operacni-programy/program-rozvoje-venkova>

Podpora obnovy a rozvoje venkova. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020 [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/narodni-dotace/podpora-a-rozvoj-regionu/podpora-rozvoje-regionu-2021/podpora-obnovy-a-rozvoje-venkova>

Podpora obnovy a rozvoje venkova. *Podkrkonosi.info* [online]. Podkrkonoší: Podkrkonoší společenství obcí, 2020 [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: <https://www.podkrkonosi.info/cs/zpravy/detail/id/685-podpora-obnovy-a-rozvoje-venkova#show&gid=gallery-685&pid=1>

Integrovaný regionální operační program. *Dotace EU* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020 [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: <https://dotaceeu.cz/cs/evropske->

[fondy-v-cr/kohezni-politika-po-roce-2020/programy/list/integropany-regionalni-operacni-program](#)

7.2.1 Zákony a vyhlášky

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích § 1. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích § 3 odst. 1. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích § 3 odst. 2. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích § 3 odst. 3. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích § 3 odst. 4. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích § 4 odst. 1. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích § 5 odst. 2. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích § 18. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích § 27 odst. 2. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích § 84-85. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích § 99 odst. 3. Dostupné z:

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích § 103 odst. 3,4,5. Dostupné z:

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích § 109 odst. 1. Dostupné z:

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

Zákon č. 491/2001 Sb. o volbách do zastupitelstev obcí § 4 odst.

2. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-491>

8 .Přílohy

8.1 Obrázky a dotazník

Obrázek č. 4 - Historická katastrální mapa Sedlce

Zdroj: Z vlastních obecních zdrojů (Nalezeno na půdě bývalé hasičárny v Sedlci)

Obrázek č. 5 - Shromáždění mopedistů

Zdroj: Náměstí v Žebráku, každoroční shromáždění mopedistů. www.turistika.cz

Dostupné z: <https://www.turistika.cz/mista/zebrak--1/foto?id=204426>

Obrázek č. 6 - Nová umělá tráva

Zdroj: Spartak Žebrák, nově postavená umělá tráva za podpory dotace.

www.facebook.com

Dostupné z: <https://m.facebook.com/Spartak-%C5%BDebr%C3%A1k-fotbal-585608381927331/>

Život v Sedlci

Dobrý den vážení spoluobčané,

přispějte k rozvoji naší vesnice vyplněním tohoto krátkého dotazníku, který slouží jako podklad pro mou bakalářskou práci na téma „Možnosti rozvoje vybrané venkovské obce“.

Dotazník je 100% anonymní a údaje z něj budou sloužit pro vyhodnocení mé práce.

1. Jak jste spokojeni s životním prostředím v Sedlci?

(Označte pouze jednu odpověď)

- Velmi spokojen/a
- Spíše spokojen/a
- Nevím, mohlo by to být lepší
- Spíše nespokojen/a
- Velmi nespokojen/a

2. Co vidíte jako největší problém v Sedlci?

(Zde můžete označit až všechny odpovědi)

- Psí exkrementy
- Chybějící obchod se základními potravinami
- Slabé autobusové spojení
- Absence kanalizace
- Provoz projíždějících aut
- Chybějící chodníky a lavičky
- Jiné: _____
-

3. Jak vnímáte skutečnost, že je Sedlec v blízkosti dálnice?

(Označte pouze jednu odpověď)

- Velmi pozitivně
- Spíše pozitivně
- Nevím, nevnímám to
- Spíše negativně
- Velmi negativně

4. Jak jste spokojeni s počtem kulturních akcí v Sedlci?

(Označte pouze jednu odpověď)

- Velmi spokojen/a
- Spíše spokojen/a
- Nevím, mohlo by to být lepší
- Spíše nespokojen/a
- Velmi nespokojen/a

5. Chtěli byste v obci více kulturních akcí? Pokud ano, jaké?

(Zde můžete označit až všechny odpovědi)

- Mikuláš
- Letní sportovní akce (nohejbal, fotbal atd.)
- Vzdělávací akce
- Čarodějnice (program pro děti, opékání buřtů)
- Obecní slavnosti (kapela, občerstvení, bar)
- Oslava nového roku (Ohňostroj, přípitek)
- Jiné: _____
-

6. Jak jste spokojeni se sousedskými vztahy v Sedlci?

(Označte pouze jednu odpověď)

- Velmi spokojen/a
- Spíše spokojen/a
- Nevím, mohlo by to být lepší
- Spíše nespokojen/a
- Velmi nespokojen/a

**7. Chtěli byste, aby byla pro Sedlec
kanalizace vybudována?**

(Označte pouze jednu odpověď)

- Ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Ne

**8. Chtěli byste, aby byl Sedlec
samostatnou obcí?**

(Označte pouze jednu odpověď)

- Ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Ne

**9. Pokud by měl být Sedlec
samostatnou obcí, chtěli byste být
v jejím vedení/výboru?**

(Označte pouze jednu odpověď)

- Ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Ne

**10. Jak jste spokojeni s životem
v Sedlci?**

(Označte pouze jednu odpověď)

- Velmi spokojen/a
- Spíše spokojen/a
- Nevím, mohlo by to být lepší
- Spíše nespokojen/a
- Velmi nespokojen/a

11. Pohlaví

(Označte pouze jednu odpověď)

- Muž
- Žena

12. Kolik Vám je let?

(Označte pouze jednu odpověď)

- 18-28 let
- 29-39 let
- 40-49 let
- 50-59 let
- 60-69 let
- 70 a více let

13. Jak dlouho žijete v Sedlci?

(Označte pouze jednu odpověď)

- 0-5 let
- 6-10 let
- 11-20 let
- 21-30 let
- 31-40 let
- Více než 40 let

Moc děkuji za Vaše odpovědi a za čas
strávený vyplněním tohoto dotazníku.

David Černý
student České zemědělské univerzity v
Praze